

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2012. gada 3. novembris – 9. novembris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 42 (1268)

Lasiet tieklī!
www.brivalatvija.lv

Krievijas varasvīri virzās uz Rietumiem (5. lpp.)

Ko traucē tautības ieraksts pasē? (3. - 4. lpp.)

Andreja Egliša piemiņas brīži Latvijā un Zviedrijā (7. un 8. lpp.)

Latviju atkal pārsteigusi ziema (10. lpp.)

Augsti godātais Valsts prezidenta kungs, augsti godātais Ministru prezidenta kungs, ekselences, dāmas un kungi, paldies jums - augstākajām Latvijas valsts amatpersonām, ka esat ieradusies gadskārtējās PBLA valdes sēdes atklāšanā. Tas sniedz patiesu gandarījumu un vienlaikus norāda, ka manis vadītajai organizācijai ir pausta atzinība par mūsu līdzinējo atbalstu Latvijas attīstībā. Tas dod spēku mūsu darbu turpināt.

Latvijas diasporu šodien lielā mērā var iedalīt divās daļās - tā saucamajā vecajā trimdā, kas ievērojami Otrā pasaules kara bēgļus un viņu pēctečus, kuri nokļuva Rietumos; un tā saucamajā jaunajā diasporā, kas ir izbraukuši, galvenokārt ekonomisku apstākļu spiesti, kopš Latvija iestājās Eiropas Savienībā. Lielais vairākums šo jaunizbraucēju devušies uz Rietumeiropu, bet ievērojams skaits arī uz tālākām zemēm.

Tā dēvētās vecās trimdas lielākais izaicinājums ir saistīts ar pakāpenisku izmiršanu un pakāpenisku asimilāciju. Daudzās vietās mītnes zemēs nav vairs kritiskās masas, kas spēj uzturēt latviešu valodu, kultūru utt., rezultātā vājinās izjūta par piederību Latvijai.

Jaunā diaspora ir aizbraukusi galvenokārt ekonomisku iemeslu pēc. Šie cilvēki ir pirmās paaudzes emigrācija, kam ir cieša saite ar Latviju, kur viņi atstājuši savus ģimenes locekļus, radus un draugus. Es domāju, ka vairākumā viņi uz pastāvīgu dzīvi Latvijā neatgriezīsies.

PBLA un tās mītnes zemju organizāciju uzdevums ir atbalstīt viņus jaunu latviešu biedrību un citu organizāciju dibināšanā un nostiprināšanā, iesaistot šai darbā tur jau pastāvošās organizācijas, jo organizēta sabiedrība ārzemēs ir neaizstājams atbalsts Latvijai.

Latvijas valsts valdībai, rūpējoties par latviešiem ārzemēs, vajadzētu:

1. PALĪDZĒT, cik vien ilgi iespējams, uzturēt latviešu kopienas ārpus Latvijas - gan Rietumos, gan Austrumos - ar savu politisko, ekonomisko un kultūro atbalstu.

2. VEICINĀT vispusīgu sadarbību, tā stiprinot latviešu tautas vienotību visā pasaulē.

3. PALĪDZĒT latviešu valodas un kultūras apguves iespējas nodrošināt visiem interesentiem ārpus Latvijas, sagādājot mācību līdzekļus un metodisko literatūru, atbalstot latviešu valodas skolotāju sūtīšanu uz latviešu kopienām ārvalstīs un veicinot ārvalstu latviešu studijas Latvijas augstskolās.

(Turpinājums 6. lpp.)

Dievs mums devis tikai vienu Latviju

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) priekšsēža Jāņa Kukaiņa runa gadskārtējā valdes sēdē š. g. 24. oktobrī Rīgas Latviešu biedrības namā

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valde kopā ar Latvijas valsts amatpersonām PBLA gadskārtējās valdes sēdes atklāšanā 2012. gada 24. oktobrī Rīgas Latviešu biedrības Zelta zālē. Pirmajā rindā no kreisās: PBLA pārstāvības vadītāja vietniece Lelde Liepa-Liepiņa, Amerikas Latviešu apvienības (ALA) un PBLA projektu vadītāja Ilze Garoza, PBLA Kultūras fonda priekšsēde Vija Zuntaka-Bērziņa, PBLA Izglītības padomes priekšsēde Daina Grosa, Krievijas Latviešu kongresa priekšsēde Lauma Vlasova, PBLA valdes priekšsēža vietniece, Eiropas Latviešu apvienības (ELA) vicepriekšsēde Dace Lutere-Timmele, kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende, Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā priekšsēde Lilija Zobens, ALA priekšsēde Anita Bataraga, ALA Informācijas nozares vadītāja Taira Zoldnere, PBLA ģenerālsēdētāja Tija Krūmiņa. Otrajā rindā no kreisās: PBLA pārstāvības vadītājs Jānis Andersons, Latviešu nacionālās apvienības Kanādā (LNAK) padomes priekšsēdis Alberts Upeslācis, ALA ģenerālsēdētārs Raitis Eglītis, Daugavas Vanagu Centrālās valdes pārstāvis Andris Staklis, ELA priekšsēdis Aldis Austers, prāvests Klāvs Bērziņš (Vācija), LNAK pārstāvis Mārtiņš Sausiņš, Valsts prezidents Andris Bērziņš, PBLA valdes priekšsēdis Jānis Kukaiņis, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) Kultūras fonda priekšsēdis Aldis Putniņš, LAAJ valdes priekšsēdis Pēteris Strazds, LAAJ pārstāvis Juris Ruņģis, LNAK priekšsēdis Andris Kesteris, Dienvidamerikas un Karību Latviešu apvienības pārstāvis Alfrēds Peterlēvics, aiz viņa - Latvijas Brīvības fonda pārvaldes priekšsēdis Jānis Lucs, ALA pārstāvis Ēriks Krūmiņš un PBLA kasieris Valdis Kārklis

Tiekas *Brīvās Latvijas* un *Laika* izdevēji

Pirmajā rindā no kr.: Vija Freimane (Zviedrija), Sarmīte Janovskis-Ērenpreiss (Anglija), Dace Rudzīte (ASV), Dzidra Purmale (Anglija), Aija Ebdena (Vācija), Līgita Kovtuna (Latvija). Otrā rindā no kr.: Nils Ebdens (Vācija), Dainis Mjartāns (Latvija), Andrejs Leimanis (Zviedrija), Pēteris Pētersons (Anglija), Aivars Sinka (Anglija)

2012. gada 27. un 28. oktobrī Rīgā notika *Brīvās Latvijas* izdevēju kopas (BLIK) sēde, kurā piedalījās arī *Laika* izdevēja Dace Rudzīte. Par sēdes gaitu informēsim kādā no turpmākajiem avīzes numuriem. Taču varu paziņot, ka sēde izdevās labi. Tika konstatēts, ka vairāk nekā divus gadus nemainot *Brīvās Latvijas* abonementu maksu, jau šogad tā būs jāpaceļ, lai sekmīgi izpildītos laikraksta budžets. Sēde tomēr nolēma maksu pacelt minimāli, par zemāko iespējamo summu. Jaunā abonementu maksa būs šāda: Vācijā - 143 eiro (75 pusgadā), Zviedrijā - 1240 kronas (650 pusgadā), Lielbritānijā - 120 mārciņas (65 pusgadā).

Latvijas abonementu maksa paliks nemainīta - 34 lati.

Aivars Sinka,
Brīvās Latvijas
izdevēju kopas priekšsēdis

Stokholmas latviešu koris dzied “Dievs, Tava zeme deg”

Zviedrijas latviešu koris 20. oktobrī Gustaf Vasa baznīcā Stokholmā dzied kantāti “Dievs, Tava zeme deg” par godu Andrejam Eglītim 100 un Lūcijai Garūtai 110. Solisti - Pāvils Johansons (baritons) un Christer Wikmark (tenors), ērģelnieks - Göran Grahn, diriģente - Gaida Rulle
Pirmā rinda no kreisās: Izabella Cielēna, Inese Piķe, Agita Kaļva, Viktorija Apenīte, Ieva Reine, Anneli Zvejnieks, Ieva Zālīte, Christer Wikmark, Gaida Rulle, Pāvils Johansons, Göran Grahn, Silvija Brandell, Inese Zālīte, Aleksija Neimane, Sarmīte Būmane, Viktorija Brundin, Ieva Graufelde. Otrā rinda: Daiga Ķivleniece, Kristīne Lagzda Haapanen, Daina Forsberg- Fitiņš, Daina Knops, Ligita Veigure, Anda Vītola, Iveta Liepiņa, Daina Šleiere, Dace Balode, Daina Millers-Dalsjō, Vija Kalniņa-Skogum, Ginta Ahrel, Juris Zariņš. Trešā rinda: Rita di Biaggio, Anda Rudzīte, Vija Valtere, Dace Lagerborg, Iveta Jurkāne, Laine Lasmanis-Wikmark, Ingrida Leimane, Maira Eriksson, Aina Bigestāns, Ilze Zvejnieks, Laura Sāns, Andrejs Knops. Ceturtā rinda: Jānis Zālītis, Inga Strante, Dainis Januševskis, Raitis Freimanis, Alexander Zālītis, Māris Rozenbachs, Andris Rozenbachs, Roberts Neimanis, Jānis Roga, Andis Antāns, Jānis Bergholcs, Mārcis Štāls

MUMS RAKSTA

Arī mēs aizstāvējām Bausku

Nesen uzzinājām, ka Bauskā atklāts pieminēklis tās aizstāvjiem. Uz pieminēkļa atklāšanu tikusi aicināti daudzu organizāciju pārstāvji. Arī bijušie Bauskas aizstāvji. To, ka mūs pieminēsuši, ļaunā neņēmām, jo labi zinājām, ka mūsu darbu panākumus citiem grūti novērtēt. Mēs kaņojām tikai nakts tumsā. Mūsu mestās bumbas krita aiz ierakumiem ienaidnieka pusē. Ja arī ierakumos sēdošie kaņavīri redzēja uzsprāgstam ienaidnieka municijas noliktavu vai atblāzmu no degošas municijas un pārtikas piegādes automašīnu kolonnas, vai ja nākamajā dienā vairs nešāva kāds no ienaidnieka lielgabaliem, to reti kad piedēvēja latviešu nakts bumbvedēju lidotājiem.

Pirms sākās cīņas par Bausku, mēs, 12. Latviešu nakts bumbvedēju grupas lidotāji, atradāmies Gulbenes lidlaukā, uz kuŗu pēc frontes pārrāvuma 1944. gada jūlijā vidū bijām pārvietojušies no Latgales – Mežvidiem. 29. jūlijā mūsu vienībai pienāca ziņa par kritisko stāvokli Zemgalē un tiešiem draudiem Bauskai un Jelgavai. Nekavējoties izlidojām uz Rīgas Kalnciema (Skultes) lidlauku. Jau nākamajā naktī – no 29. uz 30. jūliju grupas abu eskadriļu lidotāji saņēma kaujas pavēles ienaidnieka apkaņošanai Bauskas – Panevēžas un Jelgavas –

Šauļu virzienā. 30. jūlijā no Grobiņas atlidoja mūsu trešā eskadriļa ar 10 lidmašīnām. Nu grupā bija trīs eskadriļas ar 39 lidmašīnām. Parasti vairākas no tām atradās remontā. Ievērojot kritisko stāvokli, grupas zemes personāls – mehaniķi pielika pūles, lai pēc iespējas lielāks skaits lidmašīnu būtu kaujaspējīgas. Caurmērā ik nakti izlidoja 36 – 37 lidmašīnas. Mūsu lidmašīnas spēja pārvadāt līdz 380 kilogramu šķembu bumbas. Palaikam saņēmām kājnieku apkaņošanai 70 kilogramu paketes ar 50 degbumbām. Tās dega gandrīz minūti un, degšanai beidzoties, sprāga, tādējādi apgrūtinot dzēšanu. Bumbas parasti metām no viena kilometra augstuma. Tik augstu nesniedza kājnieku vieglo ieroču lodes, bet iespēja precīzi trāpīt izvēlētajā mērķī bija pietiekami liela.

Piloti lidoja bez atpūtas un īsajā vasaras naktī veica 4 – 6 lidojumus. Viens no mūsu labākajiem pilotiem, bijušais Latvijas Universitātes docents Jānis Muižnieks paspēja nolidot pat astoņas reizes. Bombardējām ienaidnieka transporta kolonnas, tiltu būvētājus, kājnieku grupējumus un artileristu pozīcijas. Intensīvie lidojumi Zemgales virzienā ilga līdz augusta vidum, kad daļa pilotu atsāka lidojumus austrumu virzienā – uz Ērgļiem un Gulbeni. Tomēr Zemgales virzienu – uz Jelgavu un Bausku nepārtraucām un tur lidojām katru nakti. Arī pēc Bauskas krišanas 14. septembrī līdz pat vienībai izformēšanai trūkstot degvielai, 7. oktobrī.

**Auseklis Skaidris Ozoliņš,
Jānis Vasarietis,**
12. Latviešu nakts bumbvedēju grupas veterāni

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAI PNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

Lojālītāte

Demokrātiskā valstī valsts politiku nosaka pilsoņu ievēlēts parlaments. Pilsoņu pienākums ir ievērot valsts pamatlikumu. No pilsoņiem var prasīt arī lojālītāti valstij, kuŗas pilsoņi viņi ir. Tomēr pilsonim kā jebkuŗam cilvēkam var būt savi uzskati, kas neatbilst valsts pamatlikumam. Kā tad ir Latvijā? Nesen kāds skolotājs paziņoja, ka viņš nav lojāls Latvijas valstij. Vai šādam cilvēkam var uzticēt jaunās paaudzes audzināšanu? Ja to pieļautu, tas nozīmētu, ka par valsts naudu tiek dzīvei gatavoti valstij nelojāli pilsoņi. Tas nozīmētu, ka kardināli jāmaina pamatlikums vai šai valstij jābeidz pastāvēt.

Bet kā tad ir ar parlamentā ievēlētajiem tautas pārstāvjiem? Vai viņiem nebūtu visstingrāk jāievēro valsts pamatlikums? Saeimas deputāts Kabanovs, prasot piešķirt krievu valodai valsts valodas statusu, ir ne tikai pārkāpis deputāta zvērestu, bet nostājies arī pret pamatlikumu. Turklāt darba laikā Saeimā viņš izcēlās ar visai dīvainu uzvedību. Sadzīvē nereti nākas novērot cilvēkus alkohola reibumā, un, ja deputāts Kabanovs

noliedz, ka bija iereibis, tad viņa istā vieta būtu teātrī, jo viņa aktiera meistarība tiešām ir apbrīnojama.

Cits piemērs ir deputāte Irina Cvetkova, kas uzstājās ar schizofreniskiem izdomājumiem par fašismu Latvijā. Viņai nav pieņemama vēsturiskā patiesība par Latvijas okupāciju, par čekistu varmācībām “baigajā gadā”, kas parādīja, ka latviešu tautas briesmīgākais ienaidnieks ir boļševisms. Šāds tautas atziņums deva iespēju hitleriešiem mobilizēt latviešu jauneklus vācu bruņotajos spēkos. Tas nozīmē, ka latvieši bija nacisti (fašisti, kā tos sauc krievi). Latviešiem tikai cita sabiedrotā nebija.

Ko lai saka par šiem deputātiem? Spriežot pēc viņu uzvedības, liekas, viņi ir tikpat lojāli Latvijas valstij, cik lojāli bija latvieši Padomju Savienībai okupācijas laikā. Tāpēc latviešiem, kas gribētu atdot savu balsi šo deputātu pārstāvētajam politiskajam spēkam, derētu divreiz pārdomāt.

E. B.

Jo esmu latvietē!

Vēlos, lai manā Latvijas Republikas pasē būtu tautības ieraksts. Esmu latvietē un ļoti lepojos ar to, ka nāku no valsts, kas tagad labi pazīstama pasaulē. Kad 1950. gadā iebrāucu ASV, tikai retais lielajā Amerikā zināja,

kas ir Latvija. Arī es gribu Latvijas un latviešu vārdu nest pasaulē. Mēs esam maza tauta, un man ir svarīgi uzsvērt, ka to pārstāvu un ka esmu latvietē.

Vija Mangule

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidenta ierosinājums

Valsts prezidents Andris Bērziņš nosūtījis Saeimas Prezidiumam likumprojektu "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā", rosinot palielināt sodus par necieņas izrādīšanu valsts simboliem. Iesniegtais likumprojekts paredz noteikt atbildību par necieņas izrādīšanu ģerboņiem, kas iekļauti valsts simbolu kopumā, palielinot naudas sodu par necieņas izrādīšanu valsts simboliem un nosakot maksimālo sodu 500 latu apmērā. Likumprojektam pievienotajā anotācijā secināts, ka pašlaik spēkā esošajā kodeksā ietvertais administratīvās atbildības regulējums un piemērojamo sodu apmēri valsts heraldisko simbolu jomā neatbilst aktuālajai situācijai. "Necieņas izrādīšana valsts ģerbonim un to veidojošiem Vidzemes, Latgales, Kurzemes un Zemgales ģerboņiem vai šo ģerboņu neatbilstīga lietošana noniecina vērtības, kas ir Latvijas valsts pamatā," uzsvērts anotācijā.

Prezidents norāda, ka spēkā esošie neadekvāti mazie sodu apmēri, piemēram, suvenīru gadījumā - 20 latu sods par neapstiprinātas atribūtikas ar valsts ģerboni lietošanu, neveicina faktisku pārkāpumu fiksēšanu, kā arī nemudina privātpersonas par attiecīgajiem pārkāpumiem informēt kompetentās institūcijas.

ES lidmašīnu ekipāžām vajadzēs Krievijas vīzas

Eiropas Savienības lidmašīnu ekipāžām, kas nodrošina lidojumus uz Krieviju, no 1. novembra nepieciešamas šīs valsts vīzas. Lai gan šāda prasība bijusi spēkā jau iepriekš, līdz šim Krievija pilotiem un stjuartēm no Eiropas Savienības nepiemēroja sankcijas par to, ka nebija Krievijas vīzu. Tagad nolemts moratoriju atcelt. Latvijas nacionālā aviokompanija *airBaltic* no Rīgas nodrošina tiešos lidojumus uz trim Krievijas pilsētām - Maskavu, Sanktpēterburgu un Kaļiņingradu.

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs

dosies vizītē uz Izraēlu un Palestīniešu nacionālo pašpārvaldi. Ministram paredzēta tikšanās ar Izraēlas ārlietu ministru Avigdorū Libermanu un Izraēlas prezidentu Šimonu Peresu. Vizītes laikā Rinkēvičs apmeklēs Izraēlas holokausta piemiņas organizācijas *Jadvašem* (Yadvas-hem) memoriālu.

Tūrisma gadatirgū Senior 2012 Zviedrijā

Jūrmala no 31. oktobra līdz 2. novembrim piedalās tūrisma izstādē *Senior 2012* Zviedrijā. Izstādes galvenā tema ir brīvā laika pavadīšanas piedāvājumi cilvēkiem vecuma grupā 50+. Jūrmala šajā izstādē tiks pārstāvēta atsevišķā stendā "Latvija. Jūrmala", kurā darbosies pārstāvji no Jūrmalas tūrisma in-

formācijas centra, Jūrmalas kūrortvietas *Hotel Jūrmala Spa*, Latvijas viesnīcu un restorānu asociācijas un Tūrisma attīstības Valsts aģentūras. Izstādes apmeklētājiem tiks sniegta informācija zviedru valodā par speciāliem piedāvājumiem veselības uzlabošanai un atpūtai Jūrmalā un citviet Latvijā.

Zviedrijā Jūrmalai ir nozīmīga tūrisma tirgus daļa - ap 3000 tūristu no šīs valsts ik gadu Jūrmalā pavada caurmērā divas līdz trīs dienas. Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, viens tūrists Latvijā tērē caurmērā 86 latus diennaktī.

Kā dabūt atpakaļ aizbraucēju?

Ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts (att.) TV raidījumā *900 sekundes* stāstīja par plāniem no Latvijas aizbraukušo iedzīvotāju atdabūšanai atpakaļ dzimtenē. Ekonomikas ministrija viņus informēs par iespējām Latvijas darba tirgū, sadarbosies ar tautiešu organizācijām ārvalstīs, piedāvās izglītojošu atbalstu jauktajām ģimenēm. Latvijā nākotnē varētu izveidoties aptuveni 100 000 darba vietu, kuŗas varētu būt problemātiski aizpildīt. Ministrs pauda cerību, ka šīs darba vietas tiks aizpildītas ar Latvijas darbaspēku. Iedzīvotāji brauks atpakaļ, ja būs pietiekama ekonomiskā izaugsme, ja būs atalgojums, ja mūsu labklājība ies augšup. Reemigrācijas plāns tiks sagatavots līdz decembra vidum.

Atbalsta eiro ieviešanu

Ārlietu ministra Edgara Rinkēviča vadītā Ārpolitikas padomes sanāsmē ministrs ar padomes locekļiem apsprieda Latvijas nostāju un pozīcijas debātēs par Eiropas nākotni. Rinkēvičs informēja padomes locekļus par ES institūciju un dalībvalstu dažādām iniciatīvām krīzes pārvarēšanai un novēršanai Eiropas Savienībā nākotnē. Eksperti bija vienprātīgi, ka eiro ieviešana Latvijā būs ne tikai ievērojams politisks ieguvums valstij, bet sniegs papildu iespējas tautsaimniecības attīstībai Latvijā un pozitīvi ietekmēs ikvienu Latvijas iedzīvotāju. Diskusijas dalībnieki atzina, ka, ieviešot vienoto Eiropas valūtu, tiks radīts būtisks ietaupījums valsts budžetā, jo zemākas būs

parāda apkalpošanas izmaksas, izzudīs valūtas konvertācijas izmaksas, būs netieši ieguvumi no eksporta pieauguma un pozitīvi tiks ietekmēti gan valsts budžetss, gan katra Latvijas iedzīvotāja labklājība kopumā.

Par Visaginas AES

Lietuvā konsultatīvajā referendūmā par jaunas AES celtniecību nobalsojuši tikai 34,09% vēlētāju, bet 62,68% izteikušies pret. Eiropas Parlamenta (EP) deputāts Krišjānis Kariņš (*Vienotība*) aģentūrai LETA norādīja: ja Lietuvas dēļ neizdosies

īstenot Visaginas AES projektu, Latvijai jāskatās domāt par alternatīvām iespējām elektroenerģijas bāzes jaudu nodrošināšanai un importa atkarības mazināšanai. Politiķis pieļauj, ka Latvijā, iespējams, būs "jātdzīvina" jau pirms vairākiem gadiem apspriestais projekts par lielaudas elektrostacijas celtniecību Liepājā, kuŗā būtu izmantojamas akmeņogles vai biomasas. Ekonomikas ministrija vērtē trīs alternatīvas Visaginas AES projektam, kuŗas nepieciešamības gadījumā varētu izskatīt vairāk padziļināti, ja Visaginas AES projekta attīstība tiktu pārtraukta.

Rīga izstājas no LPS

Rīgas domes ārkārtas sēdē 23. oktobrī tika pieņemts lēmums, ka Rīga izstāsies no Latvijas Pašvaldību savienības (LPS). Runas par šādu vēlmi radās septembra beigās, kad tika spriests par nākamā gada valsts budžetu. Rīgas pašvaldība vēlējas, lai savienība no valdības izcīnītu pārmaiņas ienākuma nodokļa sadalē. Līdzšinējo 80% vietā, ko Rīga saņēma šogad, tā nākamgad cerēja iegūt par pieciem procentiem vairāk. Savienībai to izcīnīt neizdevās, un pašvaldība reaģēja ar izstāšanos no tās.

Jautājumi Sprūdžam

Lai gan vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Edmunds Sprūdžs (Reformu partija) izdeva rīkojumu par Aivara Lemberga atstādīšanu no Ventspils domes priekšsēža amata pienākumu veikšanas, domes deputāti ārkārtas sēdē konstatēja, ka Lembergs amatu nav zaudējis un joprojām ir šā amata veicējs. Deputāti nolēma

lūgt Sprūdžam pierādījumus par Lemberga pārkāpumiem.

Var saņemt svētku pabalstu

Sagaidot Latvijas Republikas proklamēšanas 94. gadadienu, Rīgas politiski represētie un nacionālās pretošanās kustības dalībnieki - valsts pensiju saņēmēji - arī šogad varēs saņemt svētku pabalstu 50 latu apmērā. Pabalsts tiek piešķirts bez iesnieguma un bez ienākumu un materiālās situācijas izvērtēšanas, uzrādot politiski represētās personas vai nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu un personu apliecināšanu dokumentu. Pabalstu izmaksās no 1. līdz 15. novembrim.

Ušakovs pret žurnālu Ir

Rīgas domes priekšsēdis Nils Ušakovs (*Saskaņas centrs*) iesūdzējis tiesā žurnālu *Ir* un tā komentētāju Aivaru Ozoliņu (att.) par septembrī publicētu komentāru "Dinozauru dumpis". Ozoliņš tajā paudis viedokli, ka valdības krīze būtu izdevīga *Saskaņas centram*, kas Ušakova kleptokrātu Rīgas domi pirms pašvaldību vēlēšanām arvien vairāk pozicionē kā alternatīvu valsts valdībai.

Rīgas pilsētas galvu aizskāris vārds "kleptokrātija" jeb valdošās varas korupcijas veids, kad varneši palielina personisko labklājību uz valsts resursu rēķina, bieži izliekoties par plašas sabiedrības labdarīgu un pakalpojumu sniedzējiem.

Komentārā "Dinozauru dumpis" analizēta valdības krīzes iespējas, un komentētājs galu galā nonācis pie secinājuma: "Līdz šim valdības Latvijā krita, kad divi oligarchi vienojās pret trešo. (...) Pašlaik konkurējošu interešu ir tik daudz, ka tās cita citu līdzsvaro. Šis ir labs laiks reformām."

Pēc Ušakova domām, fraze "Ušakova kleptokrātu Rīgas dome" ir nodarījusi kaitējumu godam un cieņai vismaz par 10 000 latu. To Ušakovs prasa uz pusēm piedzīt no *AS Cits medijs* un no komentētāja Ozoliņa. Rīgas pilsētas galva iesniegumā raksta: „Nav šaubu, ka, iepazīstoties ar šāda raksta saturu, lasītājs izdara secinājumus ne tikai par mani kā politiķi un Rīgas domes priekšsēdi, bet arī kā privātpersonu, tādējādi neapšaubāmi tiek aizskartas arī mans kā privātpersonas gods un cieņa."

Latvietības ierakstu pasē Saeima neatbalsta

Pēc *Latvijas Avīzes* sniegtās informācijas debātes par tautības ierakstīšanu pasē Saeimas namā ilgušas vairākas stundas. Likumprojekta līdzautors Dzintars Rasnačs (Nacionālā apvienība) sacīja, ka 1. aprīlī pieņemtie Ministru kabineta noteikumi, kas neparedz tautības ierakstīšanu pasē, ir pretrunā gan ar ANO Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, gan ar spēkā esošo likumu "Par Latvijas nacionālo un etnisko grupu brīvu attīstību un

tiesībām uz kultūras autonomiju". Rasnačs veicis aptauju tīmekļa sociālajā tīklā *Facebook*. Aptaujā piedalījušies vairāk nekā 700 cilvēki, un 91% no tiem atbalstījuši iespēju brīvi veikt šādu ierakstu pasē. Likumprojektu atbalstīja arī daži *Vienotības* deputāti. Tika minēts fakts, ka jaunlatvietis Krišjānis Valdemārs 19. gs. beigās uzdrošinājies pie sava dzīvokļa durvīm Tērbatā piespraust plāksnīti ar uzrakstu "Latvietis". Šāds ieraksts var stiprināt emocionālo piederības izjūtu, kas mūsdienu globālajā un kosmopolitiskajā pasaulē kļūst arvien nozīmīgāka. Tautības ierakstīšana pasē būtiska ir ne tikai latviešiem. Deputāts Dāvis Stalts (NA), pēc tautības līvs, atgādināja, ka libieši jau padomju gados, riskējot ar represijām un deportācijām, cīnījās par tiesībām rakstīt pasē savu tautību - libietis.

Viskaismīgāk pret tautības rakstīšanu pasē uzstājās *Vienotības* pārstāvis Andrejs Judins. Viņaprāt, šāda prakse ir morāli un praktiski novecojusi. Padomju gados un cara laikos pasē rakstīta ne vien tautība, bet arī izglītība un reliģiskā piederība.

Judins pats sevi uzskata par krievu izcelsmes latvieti un aicināja likumprojekta autorus nešķirot cilvēkus pēc tautības, bet veidot vienotu - Latvijas tautu, kas aptvertu dažādu nacionālītašu cilvēkus. Judinam piekrita arī Aleksejs Loskutovs (*Vienotība*), aicinot veidot Latvijas tautu kā politisku kopumu. Deputāte Inese Lībiņa-Ēgnerē (Reformu partija) savukārt pauda viedokli, ka likumprojekts ir nekvalitatīvs un neizdiskutējams, balstīts tikai uz emocijām un populistiskiem apsvērumiem.

Pēc Iekšlietu ministrijas parlamentārā sekretāra Edmunda Demitera (Reformu partija) domām, nacionālās pašapziņas celšanai būtiskāk ir domāt kā latvietim, runāt kā latvietim un arī darīt darbus kā latvietim, nevis mēģināt savu latvietību apstiprināt kādā dokumentā.

Balsojumā likumprojektu atbalstīja 39 deputāti, pret bija 38 un vēl četri tautas kalpi atturējās. Priekšlikums atjaunot brīvprātīgu tautības ierakstīšanu pasē tika noraidīts. Taču tā autori sola cīņu turpināt. Jautāts, vai NA neplāno sākt iedzīvotāju parakstu vākšanu par šo tematu, Dz. Rasnačs pauda pārliecību, ka pietiekot ar parlamentārām metodēm, jo oponentu pārsvars bijis pavisam pieticīgs.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Vilņa Jēkabsons vadītā Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde ir kaujas gatavībā

(Turpināts no 3. lpp.)

“Esmu drošs, ka tuvākajos trijos mēnešos mums izdosies panākt pozitīvu iznākumu šajā ziņā. Man pašam nākamgad jāmaina pase, un, ja tajā brīdī ierēdņi man liegs iespēju ierakstīt tautību pasē, es apstrīdēšu šo lēmumu tiesā,” sacīja Rasnačs. Viņš arī pauda gandarījumu par notikušajām debatēm, jo tas ļaus vēlētajiem labāk saprast, kādas vērtības aizstāv viņu ievēlētie priekšstāvji.

Nākamgad jāmaina pases

Nākamgad jauna Latvijas pase būs jāizņem gandrīz 580 000 Latvijas iedzīvotāju. Līdz ar to sagaidāmi sastrēgumi un garas rindas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) nodaļās. PMLP jau gatavojas pieņemt jaunus darbiniekus un pagarināt darba laiku.

Tik daudziem pilsoņiem vienlaikus pase jāapmaina tāpēc, ka pirms 20 gadiem - pēc valsts neatkarības atgūšanas jaunās pases masveidīgi sāka izdot visiem Latvijas iedzīvotājiem un to derīgumu termiņš vairākiem ir pēc desmit gadiem jāatjauno, tas ir - jāizņem jauna pase.

Okupācijas muzejs „bēgļu gaitās”

Ar teātrālīzētu gājienu 28. oktobrī no savas mājvietas Rīgā, Latviešu strēlnieku laukumā, aizgāja Okupācijas muzeja darbinieki. Apmešanās vieta muzejam ierādīta bijušās ASV vēstniecības telpās Raiņa bulvārī 7. Tas būs tikai uz laiku, kamēr izremontēs muzeja paša ēku un uzbūvēs jauno - *Nākotnes namu*. Pagaidu ekspozīcijas atklāšana notiks 11. novembrī. Šajās telpās muzeja darbiniekiem būs nodrošināti ērtāki darba apstākļi, ekspozīcijai gan būs mazāk vietas.

Pētīs seno Dzintara ceļu

29. oktobrī ceļā devusies Rīga 2014 un Vides filmu studijas radošā komanda, lai uz senā *Dzintara ceļa* bāzes veidotu jaunus projektus kultūras sadarbībai ar senā *Dzintara ceļa* pilsētām, portālu *Delfi* informē nodibinājuma *Rīga 2014* pārstāvji.

Ši ir pirmā ekspedīcija Eiropas kultūras galvaspilsētas gada projektā par jauno *Dzintara ceļu*. Astonās dienās ekspedīcijas da-

libnieki mēros ceļu no Prāgas līdz Čīrichei kopumā vairāk nekā 1700 kilometru garumā, šķērsojot septiņas valstis - Čehiju, Slovākiju, Austriju, Ungāriju, Slovēniju, Lichtenšteinu un Šveici.

Ekspedīcijas komanda pētīs Baltijas dzintara klātieni un ietekmi šajās valstīs un veidos kontaktus jauniem sadarbības projektiem. Lai to veiktu, iecerētas tikšanās ar prominentiem zinātniekiem, viediem muzeju kolektīvu glabātājiem, dzintara pētniecības entuziastiem un itin vienkārši ar ļoti interesantiem cilvēkiem.

Runājot par Eiropas senajiem tirdzniecības ceļiem, *Dzintara ceļu* zinātnieki un vēsturnieki min kā “augstākajai līgai” pieredzi. Par dzintaru kā tā laika vērtīgu valūtu ir iespējams uzminēt rakstu avotos līdz pat akmens un bronzas laikmetam, bet īpaši daudz senu liecību par *Dzintara ceļa* nozīmību atrodams tekstos par Romas impēriju. Analizējot dzintara ķīmisko sastāvu, var precīzi noteikt tā izcelsmes vietu, un, izrādās, tieši Baltijas dzintars ir atrasts gan Tutanhamona kapenēs, gan karaļa Zālamana gredzenā.

Senā dzintara ceļu plānots pētīt vairākās ekspedīcijās, kuŗu rezultāti tiks sakopoti 2014. gada pavasarī TV raidījumu ciklā. Šīs ekspedīcijas gaita un reportāžas būs skatāmas un lasāmas *Rīga 2014* un Ziemeļu puses sociālajos tīklos.

Latvijas Banka nopirkusi 5,2 miljonus eiro

Latvijas Banka no 22. līdz 28. oktobrim nopirkusi 5,2 miljonus eiro (3,65 miljonus latu), liecina informācija Latvijas Bankas mājaslapā. Iepriekš - no 2. jūlija līdz 21. oktobrim - Latvijas Banka, pārdodot latus, no bankām iepirkusi kopumā 237,7 miljonus eiro (167 miljonus latu).

Pirms tam, no 2011. gada 3. oktobra līdz šā gada 1. jūlijam, 39 nedēļas pēc kārtas centrālā banka nebija veikusi intervences valūtas tirgū. 2011. gadā Latvijas Banka, pērkot latus, kopsummā pārdeva 256,25 miljonus eiro (180,09 miljonus latu). 2010. gada kopumā centrālā banka, pārdodot latus, iegādājās 1,15 miljardus eiro jeb aptuveni 808 miljonus latu.

Latvijas Bankas ārējās rezerves septembra beigās bija 5,38 miljardi eiro (3,77 miljardi latu).

Baiba Rubesa „Citadeles bankas” padomē

„Citadeles bankas” akcionāru ārkārtas sapulces. Darba kārtībā bija jautājums par jauniem padomes locekļiem. Papildus līdzšinējiem padomes locekļiem Klāvam Vaskam, Lorenkam Filipam Adamsam un Džefrijam Ričardam Danam bankas padomē tika ievēlēta Baiba Rubesa un Aldis Greitāns.

Rubesai ir plaša starptautiska pieredze vadītājas amatā. Patlaban viņa ir *Statoil ASA* viceprezidente korporatīvās sociālās atbildības jomā. No 2000. līdz 2008. gadam Baiba Rubesa bija *Latvija Statoil* izpildītājdirektore, pēc tam no 2008. līdz 2010. gadam ieņēma *Statoil Azerbaijan* vadības un publisko lietu direktora amatu. No 2002. līdz 2009. gadam strādāja *DNB NORD* bankas padomē. Paralleli profesionālajai darbībai Rubesa darbojusies vairākās sabiedriskās organizācijās, tostarp Ārvalstu investoru padomē Latvijā, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerā un Kokneses fondā.

„Citadele” ir Latvijas vietējā banka, kas piedāvā banku, finanču un kapitāla pārvaldības pakalpojumus.

Karli Ose ieskaņo pirmo dziesmu

Karli Ose ir 14 gadus veca latviešu izcelsmes dziedātāja no Lielbritānijas, dzimusi mazpilsētā Bilstonā Anglijas rietumos. Karli mācās Dienvidvolverhamptonas akadēmijā, kur apgūst mūziku un citas zinības. Meitene mācās arī latviešu valodu, jo viņas vecāki ir no Latvijas un viņas vecmamma Zenta joprojām dzīvo Tukuma pusē.

Karli sadarbojas ar Latvijas ierakstu sabiedrībā *Mikrofona ieraksti*. Viņas pirmā ieskaņotā dziesma ir Hovarda Grīnfilda un Neila Sedakas sarakstītās un Konijas Frensisas dziedātās dziesmas *Stupid Cupid* jauns variants. Dziesmas ieskaņošanā palīdzējuši Lotars Lodziņš un Jānis Kalve.

Flāmi atceras latviešu leģionārus

Beļģijas Flāmu televīzijā 6. novembrī pusstundu garā pārraidē būs sīzets par Cēdelgēmas

kaŗagūstekņu nometni. Latvieši 1945. gada 28. decembrī tur dibināja Daugavas Vanagu organizāciju.

Cēdelgēmas nometnē bija ieslodzīti apmēram 100 tūkstoši dažādu tautību kaŗavīru, taču flāmi izvēlējās stāstīt tieši par latviešu leģionāriem, kas atšķīrībā no daudziem citiem nometnes iemītniekiem pēc ieslodzījuma neatgriezās mājās.

Cēdelgēmas pilsētas namā par kaŗagūstekņu nometni skatāma izstāde, kuŗā eksponēti dažādi ar nometni saistīti priekšmeti un grāmatas.

Nosaka labākās skolas Latvijā

Publicēti “Draudzīgā aicinājuma skolu reitinga 2012” rezultāti. Par labāko Latvijas skolu arī šogad atzīta Rīgas Valsts 1.ģimnazija. Katēgorijā “Pilsētas vidusskola” lidere ir Rīgas 64. vidusskola, savukārt labākā lauku vidusskola ir Bērzpils vidusskola. Par labāko speciālizēto vidusskolu atzīta Emīla Dārziņa Mūzikas vidusskola. Balvu par visstraujāko izaugsmi saņēma Tilžas vidusskola no Balvu novada.

Skolu reitinga (vērtējuma) mērķis ir novērtēt un celt izglītības līmeni Latvijas skolās, kā arī skatīties uz dinamiku Latvijas skolu starpā ilgtermiņā, ļaujot pamatskolēniem un viņu vecākiem izvēlēties skolēna zināšanām un mērķiem atbilstīgāko mācību iestādi.

Georgam Andrejevam – 80

30. oktobrī nopelniem bagātajam Latvijas ārstam, anestezioloģijas pamatlicējam Latvijā, kā arī pirmajam atjaunotās Latvijas ārlietu ministram Georgam Andrejevam apritēja 80 gadi.

Andrejevs bijis Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Anestezioloģijas-reanimatoloģijas klīnikas, Rīgas Medicīnas institūta Anestezioloģijas katedras dibinātājs un ilggadējs vadītājs.

Georgs Andrejevs bijis atjaunotās Latvijas ārlietu ministrs, Latvijas vēstnieks Kanadā, Eiropas Padomē Strasbūrā, bijis Eiropas Parlamenta un Latvijas Augstākās padomes, Latvijas Republikas 5. Saīemas deputāts.

Georgs Andrejevs ir divu Triju Zvaigzņu ordeņa komandieris. Aizgājis pensijā, Georgs Andrejevs veic sabiedrisku darbu, būdam ārlietu ministrijas goda vēstnieks.

Kā izveidojās Georga Andrejeva nacionālā stāja? Par to viņš plašsaziņas līdzekļos kādā intervijā ir teicis tā:

Nacionāla stāja man bijusi visu mūžu. Var teikt, tā ir iedzimta. Mani vecāki bija amatnieks un mājsaimniece, viņi nedarbojās nevienā sabiedriskā politiskā organizācijā, bet nacionālā pārliecība izrietēja no reālās dzīves. Tēvs bija Mazsalacā piedzimis krievs, obligātajā kaŗadienestā kā kavalerijas kadets bija Latvijas armijā. Mātes tautība bija latviete. Ģimenē valdīja uzskats, ka Ulmaņa režīms visumā ir pareizs un ka Latvija atrodas pareiza ceļā. Vecāki krasi iestājās pret okupāciju 1940. gadā, mazāk pret nākamo, jo vāciešus kādu laiku uzskatīja par atbrīvotājiem, pirms neradās izpratne par Lielvācijas patiesajiem nolūkiem. Mums citas domas nemaz nebija kā par brīvu Latviju, un to dziļi sevī nesām visus padomju gadus.

„13. janvāra kustība” - nelikumīga

Latvijas Avīze informē, ka Drošības policija (DP) izmeklēšanā secinājusi, - Vladimira Lindermana partijas “13. janvāra kustība” reģistrēšana bijusi nelikumīga. Izmeklēt partijas reģistrēšanu DP sāka 2009. gada nogalē. Uzņēmumu reģistram (UR) iesniegtajos dokumentos bijis norādīts, ka partijas dibināšanas sapulce notikusi 2009. gada 12. decembrī Ludzas pilsētas parkā pie estrādes, to vadījis Lindermans, pasākumā bijuši 213 cilvēki. Taču DP noskaidrojusi, ka šajā datumā pilsētā nav bijuši pieteikti un nav notikuši masu pasākumi. Nopratinot 126 cilvēkus, kas dokumentos uzrādīti kā partijas dibinātāji, DP secinājusi, ka 99 no tiem nav piedalījušās dibināšanas sanāksmē. Laikraksts vēsti, ka sapulcē nav bijis noteiktais minimālais dibinātāju skaits. Sakopojot secināto, DP ieskatā iegūti nepārprotami pierādījumi “13. janvāra kustības” nelikumīgai dibināšanai.

13. janvāra „varonim” - cietumsods

Rīgas apgabaltiesa 29. oktobrī piesprieda trīs gadu un sešu mēnešu cietumsodu Marekam Laizānam. Viņš tika apsūdzēts par dalību 2009. gada 13. janvārī Vecrīgā notikušajos grautiņos. Laizāns atzīts par vainīgu Krimināllikuma 225. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Laizāns jau agrāk saukts pie kriminālatbildības par citiem noziegumiem. Tiesa šodien viņam galīgo sodu noteica, ieskaitot iepriekš piespriestos sodus citās lietās. Saskaņā ar apsūdzību Laizāns 2009. gada 13. janvārī Vecrīgā demolējis pašvaldības policijas automašīnas, daudzījās skatlogu stiklus un aplaupījis dzērienu veikalu.

Grautiņu laikā tika aizturētas 126 personas, un sadursmēs pie Saeimas ēkas mediķi palīdzību sniedza vairāk nekā 30 cilvēkiem, savukārt slimnīcās ar dažādām traumām tika ievietoti 28 cietušie.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Rietumi un Krievija: nafta, gāze, Sečins

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

“Dzird runājām”, ka Vladimirs Putins vēlētos Mita Romnija uzvaru ASV prezidenta vēlēšanās, jo tad Kremļa saimniekam būšot iegāns spriegāk mobilizēt Krievijas imperiski noskaņotās aprindas, stiprinot bruņotos spēkus u.tml., jo pretējā pusē ir kaujinieciska un draudīga, bet Baraks Obama tāds mīkstčaulīgs un Krievija var atslābināties.

Šāds vērtējums šķiet itin loģisks. Krievijas varasvīru virzībai piemīt zināms paradokss: no vienas puses, Krievija jūt vajadzību “izspiest” Rietumus no t.s. pēcpadomju telpas un tuvējām ārzemēm, ieskaitot Baltiju. Bet, no otras puses, Kremlis bez ciešām saitēm ar tiem pašiem Rietumiem nevar iztikt: tie ir galvenie Krievijas energore-

sursi – naftas un gāzes pircēji, un tā neko citu pasaulei piedāvāt nevar. Turklāt Krievijas elitārais virsslānis noguldījis savus miljardus rietumvalstu bankās, viņu bērni izglītojas rietumvalstu kolledžos un universitātes, un pašiem viņiem tik gozēties visādās Rivjērās, – pats Putins būvē sev glaunu supermājokli Andalūzijā iepretim Gibraltāram, ar *piano-bāru*, diviem baseiniem un platformu helikopteriem jeb lidgriežiem. Katram gadījumam? Vecumdienām?

Par Putina nodomiem nobažījies *Heritage Foundation* eksperts Ariels Koens (*Cohen*), kas savam apcerējumam (*New York Herald Tribune*) devis virsrakstu *Putin's new Fortress Russia*. (Man tas atgādina Hitlera *Festung Europa* pirms Sabiedroto invāzijas Normandijā 1944. gada jūnijā. – F.G.) Koens norāda, ka Putins pievilcis skrūves, pastip-

rinājis represijas un Amerikai jāsaprot, ka Obamas “maigais” *reset* kurss veicinājis cilvēktiesību samīdīšanu Krievijā. “Dzimentenes nodevības” jēdziens paplašināts, un tiesnešiem tiek telefoniski, mutvārdiem doti norādījumi no augšas (tā ir Staļina laiku prakse). Vašingtonai, spriež Koens, vajadzētu ciešāk sadarboties ar tiem, kas Krievijas periferijā un Eiropā norūpējušies, redzot, kā Kremlis paplašina savu ietekmes sfairu.

Londonas avīzē *Guardian* Lūks Hardlings raksta, ka milzu koncerna *Rosneft* jaunais priekšsēdis Igors Sečins “iznācis no ēnas” un pārsteidzis pasauli, noslēdzot darījumu ar firmu TNK-BP. Rezultāts: krievu *Rosneft* kopā ar *British Petroleum (BP)* izveido pasaulē lielāko naftas koncernu.

Kamēr Igors Sečins bija Putina administrācijas vadītāja vietnieks, viņš rosijās aizkulisēs un

vairījās no starmešu gaismas. Bet tagad viņš atrodas uzmanības centrā, un minētajā rakstā teikts: kamēr Putins bija KGB aģents Drēzdenē, Sečins bija KGB aģents Afrikā – Mozambikā. Abi bija studējuši Ļeņingradā. Vārdu sakot, jauks pāritis.

Hamburgas *DER SPIEGEL* korespondents Maskavā Benjamins Biders raksta, ka Igora Sečina segvārds viņa KGB karjeras laikā bijis *Darth Vader* un tagad Maskavas liberāļu aprindās viņš tiek raksturots kā **visbaismīgākais cilvēks pasaulē**. Viņa vadībā *Rosneft* pa 2600 km gažu naftas vadu piegādā degvielu Ķīnai, Venecuēlā šim koncernam ir pašam savi urbjtorņi, un Afrikā top naftas vads starp Mozambiku un Zimbabvi. *Rosneft* sadarbojas ar amerikāņu *Exxon*, izlūkojot naftas atradnes Arktikā un Melnajā jūrā, un piedalās naftas ieguvē

Teksasas pavalstī. Kopsoli ar Rietumu “kapitāla haizivīm” Putina Krievija gūst milzu peļņu.

Taču Putina kontā ir ne tikai ieguvumi, bet arī zaudējumi. Kā raksta *New York Times* slejnieks Džons Vinokurs, ES vadība – Eiropas Komisija ievadījusi izmeklēšanu sakarā ar to, ka Krievijas milzu koncerns *Gazprom*, kas piegādā Eiropai 25% importējamās gāzes, pārkāpis *antitrust* nosacījumus, nesamērīgi paugstinājis cenas un neļauj astonām ES dalībvalstīm, kas atrodas pēcpadomju telpā, diversificēt savus energoresursu piegādes avotus, patstāvīgi tos meklējot.

To, ko nav uzdrošinājušies darīt nedz ASV, nedz NATO, tagad darījusi Eiropas Savienība, gandarīti konstatē Džons Vinokurs.

Acimredzot kādreiz vajadzīga drosme...

Franks Gordons

MAINĀS, NU MAINĀS!

Latvija šoruden jau ir piedzīvojuši pirmo sniegu. Snigšana sākās agri no rīta un turpinājās arī dienas laikā. Rezultāts bija paredzams. Ielas apledoja, sasnīga un kļuva slidenas. Gaisa temperatūra bija virs nulles, snieg daudzviet kusa, ielās veidojās briesmīgas peļķes. Es dzīvoju Marijas ielas un Avotu ielas stūrī. Marijas iela pēc vismazākā lietutiņa pārvēršas sava veida ezerā vai diķī. Ja ūdenim cauri nesas trolejbuss, tad visa *šlura* no ielas tiek pāršlākta uz trotuāru, un Dievs, stāvi klāt cilvēkam, kas tur tajā bridī gadās. Tas notiek daļēji tāpēc, ka sētnieki mūsu valstī uz sniega kaisa smiltis, lai neslīd, bet smiltis, protams, nekūst un nonāk kanalizācijas šachtās, kuŗas līdz ar to tiek sablīvētas un nespējīgas uzņemt vairāk ūdens. Slikti.

Nākamajās dienās pēc sniega vismaz pieci cilvēki guva traumas uz slidenām ietvēm. Tie visi bija cilvēki virs 50 gadiem. Viņi guva plecu traumas, lauztas rokas un smadzeņu satricinājumu. Kāds 25 gadus vecs jaunietis nonāca slimnīcā, kad viņam no slīpa jumta bija uzgāzies apledojis sniega blāķis. Man sniega parādīšanās nozīmēja riteņbraukšanas sezonas beigas, lai gan šobrīd ielas atkal ir visnotaļ tīras. Tomēr pa slidenām virsmām neuzdriekstos braukt.

Par to rakstu tāpēc, ka šī ir pirmā reize, kad atceros Latvijā sniegu redzējis jau oktobrī. Latvijā pastāvīgi dzīvoju jau kopš 1991. gada, atceros daudzas ziemas, kad galvaspilsētā sniega vispār nebija. Taču pēdējos ga-

dos stāvoklis ir mainījies – un kā vēl! Aizpērn pēc Ziemsvētkiem bija tāda sniega un ledus vētra, ka cilvēki daudzviet Latvijā nedēļām un pat mēnešiem ilgi mocījās bez elektrības, jo ledus gāza kokus, koki krita uz elektrolīnijām, un biežā sniega kārtā daudzviet neļāva remontniekiem piekļūt tam, kas bija labojams. Arī pagājušajā, tāpat kā aizpagājušajā ziemā, kādu nedēļu vai drusku ilgāk bija pavisam balsa temperatūra – vairāki desmiti gradu zem nulles pēc Celsija skālas, tā ka visu nakti nācās turēt dušu tekam, lai nesasaltu ūdensvads.

Vai nešķiet, ka klimats pasaulē mainās? Atceros, pirms pāris gadiem Ziemsvētku sezonā biju Čikāgā, un tās nedēļas pirmdienā temperatūra bija zem nulles pat pēc Fārenheita skālas, savukārt piektdienā tā jau bija uzķāpusi tuvu 60 grādiem virs nulles. Trakums! Savukārt milzīgo orkānu skaits pēdējos gados ir ievērojami pieaudzis, tāpat kā tornādo Amerikas vidienē. Šajās dienās izveidojusies tā dēvētā „Frankenvētra,” un pat samērā tālu ziemeļos – Ņudžersijas pavalstī cilvēkus evakuē no piekrastes rajoniem.

Taču vistrakākais – klimatam mainoties, kūst milzīgie ledāji abos polu galos, bet tie ļoti lielā mērā palīdz kontrolēt kā klimatu, tā arī jūras līmeni visā pasaulē. Lasītāji noteikti ir redzējuši nelaimīgos leduslāčus, kuŗi sēž uz maza ledus gabaliņa, nesaprazdami, ko iesākt. Ja ledus sega Grenlandē un arī citur joprojām kusīs, tad okeana līmenis pasaulē celsies ļoti manāmi un piekrastes pilsētās dzīvojošie būs spiesti arvien bie-

žāk laipot pa peļķēm, bet, ja viņu dzīvesvieta iegādīsies tuvu jūras līmenim vai zem tā, draud milzu nepatikšanas. Jau tagad Klusajā okeanā vairākas salas ir pazudušas jūras viļņos, tāds pats liktenis draud arī apdzīvotām salām. Kūstošais ledus, iespējams, radīs kuģošanas ceļu cauri pašiem zemeslodes ziemeļiem, bet vai to var uzskatīt par kompensāciju visam sliktajam, kas patlaban notiek?

Manuprāt, nav pilnīgi nekādu šaubu, ka klimats mainās un tur lielākoties vainojams ir industriālais laikmets, kas aizsākās vairāk nekā pirms simt gadiem un visu laiku ir turpinājies. Cilvēce vienmēr ir piesārņojusi apkārtējo vidi, taču viena ģimene visa sava mūža laikā nespēj izdarīt to, ko izdara viens uzņēmums, kuŗa netiek pievērsta pietiekama uzmanība vides aizsardzībai. Vispār vides aizsardzības kustība ir samērā jauns process. Industriālā laikmeta sākumā, kad cilvēki aizgūtnēm dedzināja ogles, neviens par to īpaši nedomāja. Netālu no manas dzimtas Čikāgas kādreiz bija un joprojām ir, lai gan krietni samazinātā variantā, tēraudlietuves, un, braucot cauri Ģerijas pilsētai ceļā uz Gaŗezeru, automašīnas logi bija jātur ciet, jo dūmi un tā dēvētais smogs bija neciešami. Arī Kalifornijā, kur daudzas pilsētas izveidojušās tāda kā katlā, jo visapkārt ir kalni, smogs ir bijis pietiekami liela problēma. Mūsdienās šāda veida piesārņojums vismaz pasaulē attīstītajās valstīs daļēji mazinās, bet to nevar teikt par tādām attīstības valstīm kā Ķīna un Indija, kur novecojuši ražošanas procesi turpinās joprojām.

Problēma būtībā ir politika.

Tā dēvētais Kioto līgums nepānāca izmešu samazināšanu, kā to bija solījušas dalībvalstis. Iepriekš minētās attīstības valstis apgalvo, ka nevarot ievērot vides aizsardzības noteikumus, jo tas nozīmētu samazināt ienākumus. 2012. gada pavasarī Starptautiskais Enerģētikas institūts ziņoja, ka, par spīti minētajam līgumam, ogļskābās gāzes emisija pasaulē iepriekšējā gadā nevis samazinājusies, bet pat pieaugusi. Ķīnā tā pieaugusi par deviņiem procentiem, lielākoties tāpēc, ka kurināšanas un ražošanas vajadzībām plašāk tiek izmantotas ogles.

Savukārt Amerikas Savienotajās Valstīs, it īpaši Republikāņu partijā, ir pietiekami daudz cilvēku, kuŗi noliedz, ka klimats vispār mainās. Brižos, kad Amerikā ir auksts, viņi precīgi paziņo, ka nekāda globāla sasīšana acimredzot nenotiek. Bet, kad Amerikā uznāk nepanesams karstums (un tādi briži pēdējos gados ir bijuši daudz biežāk nekā jebkad iepriekš), viņi vai nu klusē, vai paziņo, ka klimatam pasaulē ir ciklisks raksturs. Par to nevar šaubīties, galu galā pēdējais ledus laikmets beidzās tikai pirms kādiem desmitiem tūkstošu gadiem. Taču tas nav traucējis tādus nudien, teiksim, muļķīgus cilvēkus kā ASV senātors Džims Inhofs no Oklahomas apgalvot, ka klimata maiņa vispār nenotiek, jo klimatu varot mainīt tikai Dievs. Mīts Romnijs, kas vēlas kļūt par ASV prezidentu, ir izteicies, ka ASV Vides aizsardzības aģentūrai vispār nevajadzētu būt atbildīgai par ogļskābās gāzes jautājumu. Ja ne tai, kuŗam tad? Kad zinātnieki kādā institūtā mazliet „piekrāsoja” datus, lai

situācija liktos bargāka, nekā tā ir patiesībā, republikāņi tūdaļ sacēla troksni. Taču tas bija viens vienīgs gadījums, kas nespēj aizņēnot faktu, ka lielais vairākums nopietnu zinātnieku klimatu maiņu uzskata par nopietnu problēmu, turklāt par ļoti nopietnu problēmu.

Demokratu partijā šādu skeptiķu ir ļoti maz. Lasītāji, iespējams, atcerēsies kādreizējā ASV viceprezidenta Ala Gora filmu „Neērtā patiesība”, kuŗa viņš ļoti uzskatāmi demonstrēja datus, kas pierāda, ka klimata maiņa notiek un notiek negatīvā virzienā (A. Gors, starp citu, par filmu saņēma Oskaru). Un tieši tāpēc es šo komentāru vēlos pabeigt ar aicinājumu Amerikā dzīvojošajiem lasītājiem rūpīgi pārdomāt, par ko balsot gaidāmajās vēlēšanās.

Klimata maiņa ir fakts. Nepāprotams fakts. Tie, kas to noliedz, nāk no tās pašas cilvēku kopienas, kuŗi apgalvo, ka pasaule ir tikai dažus tūkstošus gadu veca, jo tā ir rakstīta Bibliē. Es neticu, ka Dievs savās debesīs vēlas, lai cilvēce pasauli piesārņotu vēl vairāk. Politikiem tas ir jāsaprot, iedzīvotājiem – arī dzan. Jo citādi dabas stichijas mūsu pasauli piemeklēs arvien biežāk un nopietnāk, un, ja cilvēks pats par to neraizējas, kādam tomēr ir jāatceras, ka mums ir bērni un mazbērni, kuŗiem šajā pasaulē būs jādzīvo arī pēc tam, kad mūsu sen vairs nebūs. Ja viņiem būs jādzīvo pasaulē, kur visi ledāji ir izkusuši un jūras līmenis uz visas zemeslodes ir cēlies par vairākiem metriem, tad kaut kā jau viņi dzīvos, bet vai tā būs labāka dzīve? Nebūs.

Kārlis Streips

(Turpināts no 1. lpp.)

Dievs mums devis tikai vienu Latviju

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) priekšsēža **Jāņa Kukaiņa** runa gadskārtējā valdes sēdē
š. g. 24. oktobrī Rīgas latviešu biedrības namā

Tā saucamajai vecajai trimdai minimāls finansiālais atbalsts specifiskās situācijās varētu būt vēlams, bet svarīgāk par finansiālo atbalstu ir just emocionālo saikni un morālo atbalstu no Latvijas. Bet Latvijai savukārt kā valsts vitāli svarīgo interešu atbalsts neaizstājama ir organizēta latviešu sabiedrība ārzemēs. Katrs Latvijas vēstnieks, kas bijis zemē, kur mīt organizēti latvieši, varēs to apstiprināt.

Lai mēs, jaunizbraucēji un t.s. vecā trimda, ilglaiīgi ārzemēs vēl pastāvētu kā organizēta sabiedrība, tad mums tas jāpanāk galvenokārt pašu spēkiem, ar pašu ārzemju latviešu resursiem. Sprotu iemeslus, kāpēc cilvēki beidzamos gados ir pametuši Latviju, tas notiek galvenokārt ekonomisko apstākļu pēc, bet, manuprāt, tas nenozīmē, ka viņiem ir tiesības sagaidīt vai ka Latvijai ir pienākums viņiem pilnīgi nodrošināt skolu sistēmu vai celt biedrību namus viņu jaunajās mītnes zemēs.

Nepilni 65 tūkstoši Dieva doto kvadrātkilometru pie Baltijas

jūras ir vienīgā vieta, kur latviešu tautai ir pietiekama kritiskā masa saglabāt un izkopt latviešu valodu un kultūru. Ja mēs šeit nenoturēsimies, mūsu tautas vairs nebūs. Šeit, pie Baltijas jūras, ir mūsu tautas *Alamo*. Tāpēc valdībai galvenā uzmanība jāvērs uz mūsu tautu Latvijā.

Patī galvenā prioritāte ir uzlabot ekonomiskos apstākļus Latvijā, lai apstādīnātu tautas izceļošanu uz ārzemēm, citiem vārdiem, – mūsu tautas noasiņošanu, kā arī gādāt jaunas darba vietas ar pieņemamu atalgojumu, ko piedāvāt izbraukušajiem latviešiem, lai viņi varētu atgriezties.

Simt divdesmit tūkstoši nekad neatgriezīsies. Strādāsim visi kopā, lai vairs nebūtu ekonomisku iemeslu pamest Latviju, un iesākumam apņemsimies divu gadu laikā sagādāt vismaz desmit tūkstoš darba iespējas nesen izbraukušajiem.

Arī Pasaules brīvo latviešu apvienība, cik vien tai iespējams, vēlas pielikt plecu Latvijas eko-

nomikas veicināšanai. Tāpēc kopīgi ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru veicam priekšdarbus 2013. gada 2. un 3. jūlijā plānotajam *Pasaules latviešu ekonomikas un inovācijas forumam*.

Nākamvasar notiks XXV Vispārējie latviešu dziesmu svētki, ko apmeklēs daudzi ārzemēs dzīvojošie dažādu nozaļu latviešu profesionāļi. Mēs apelējam pie viņu iemīgušām latviskām jūtām, ka viņiem ir laiks nākt palīgā senču zemei ekonomiskās krīzes laikā. Mēs ceram, ka, piedaloties forumā, šie ekonomiski aktīvie (latviešu izcelsmes) ārzemju tautieši tiksies ar kollegām un tautiešiem Latvijā un tiks izvēsta ekonomiskā sadarbība un nostiprināta ārzemēs dzīvojošo saikne ar Latviju.

Mēs arī piedalīsimies tādu likumu virzīšanā, kuŗi jāpieņem, lai vide investīcijām Latvijā būtu draudzīgāka un mazinātu korupcijas iespējas. Runājot par jaunu likumu un likumu grozījumu virzīšanu un

pieņemšanu, nākas diemžēl secināt, ka šie procesi Saeimai ir strauji jāuzlabo, jo nav pieņemams, ka situācijā ar jauno Pilsonības likumu, kur jau vairāk nekā gadu strādā komisijas, notiek sēde pēc sēdes, bet likuma pieņemšanai pagaidām vēl gals nav redzams.

Vēl viena mūsu rūpe ir Okupācijas muzeja nākotne. Mūsu sabiedrība tur daudz ir ieguldījusi. Drīz muzejs saprotamu iemeslu pēc būs spiests pārcelties uz citām telpām, tas vairs neatradīsies tik redzamā, centrālā vietā, bet būs savā ziņā nodzīts preferijā. Būs mazāk apmeklējami, ienākumu un redzamības. Mēs vēlamies, lai valsts daudz, daudz aktīvāk iesaistītos muzeja *Nākotnes nama* izbūvē un garantētu Okupācijas muzejam un Latvijas sabiedrībai konkrētus un stingrus termiņus, kad muzejs varēs atgriezties pārbūvētajā ekā Rātslaukumā.

Esmu inženieris un jūtu, ka daudzās lietās mana domāšana un domāšanas stils saskan ar

Valsts prezidenta un Ministru prezidenta domu gaitu. Varbūt tāpēc, ka visi esam studējuši eksaktās zinības.

Tāpēc augsti novērtēju, ka Valsts prezidents runā atklāti, atklātība ir sākums visu lietu risināšanai. Mūsu premjers ir vienreizīgi apdāvināts analītiķis. To esmu piedzīvojis Amerikas Savienotajās Valstīs, kad viņš tur viesojies un runājis par ekonomiku. Nopietnie *Wall Street Journal* un *Financial Times* žurnālisti nekad neatstāj telpu, pirms viņš nav beidzis savu analīzi. Tas nemaz tik bieži tā nenotiek.

Tāpēc vispirms novēlu mūsu valdībai no visiem attīstības plāniem, NAP'iem, konferencēm, pamatnostādņēm, kas attiecas uz ekonomiju, diasporu, utt., „des-tillēt” konkrētus darba uzdevumus ar konkrētu fināncējumu un konkrētiem izpildes termiņiem jau vistuvākajam laika periodam, proti, līdz 2013. gadam.

Dievs mums devis tikai vienu Latviju, un tā mums, roku rokā strādājot, jānosargā!

Dievs, svētī Latviju!

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valdes sēdē 2012. gada 26. oktobrī pieņemtās rezolūcijas

1. PBLA apsveic un atzinīgi novērtē Latvijas valsts 2013. gada budžetā iekļautos papildu līdzekļus Latvijas jauno ģimeņu atbalstam. PBLA aicina valdību apstiprināt mūsu tautas demografiskās krīzes pārvarēšanu par vienu no Latvijas valsts galvenajām ilgtermiņa prioritātēm, paredzot turpmākos valsts budžetos vismaz 2% no IKP demografijas attīstības programām. (Adresāts: Ministru kabinets, Ministru prezidents, visas 11. Saeimā iekļuvušās partijas.)

2. PBLA aicina visu nozaļu profesionāļus un uzņēmējus Latvijā un ārpus valsts piedalīties Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā, ko 2013. gada 2., 3. jūlijā XXV Vispārējo latviešu dziesmu un XV deju svētku laikā rīko PBLA un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības

kamera (LTRK). PBLA mudina visas mītnes zemju centrālās organizācijas iesaistīties ārpus Latvijas dzīvojošo latviešu un latviešu izcelsmes profesionāļu un uzņēmēju apzināšanā un uzrunāšanā. (Adresāts: visas latviešu centrālās organizācijas ārzemēs.)

3. PBLA izsaka lielu gandarījumu par valdības skaidru rīcību pēdējā gada laikā, nostiprinot valdības dokumentos latvisko izglītību bērniem, kas dzīvo ārpus Latvijas, par svarīgu mūsu tautas un valodas turpmākai dzīvotspējai, kā arī uzsvērot latvisko izglītību ārpus Latvijas par vienu no prioritātēm valsts izglītības politikā. Īpašs paldies konkrētām amatpersonām – no Latviešu valodas aģentūras, Ministru prezidenta biroja, Kultūras ministrijas (KM), Izglītības

un zinātnes ministrijas (IZM) un Ārlietu ministrijas (ĀM) – par atsaucību, situācijas izpratni un saskaņotu rīcību šajā jomā. PBLA cer uz turpmāku ciešu un regulāru sadarbību ar IZM un Latviešu valodas aģentūru – tā, lai diasporai atvēlētie naudas līdzekļi būtu vismērķtiecīgāk izmantoti izvēlētiem mērķiem. PBLA aicina Latvijas valdību līdzekļu piešķirumu diasporas atbalsta programmām iekļaut Latvijas valsts pamatbudžetā. (Adresāts: Latviešu valodas aģentūra, Ministru prezidenta birojs, KM, IZM, ĀM.)

4. PBLA konstatē, ka, trūkstot abpusējam līgumam starp Krievijas un Latvijas izglītības institūcijām, ir apgrūtināta darba vīzas saņemšana skolotājiem no Latvijas, tāpēc Krievijas skolas, kuŗās latviešu valoda ir obli-

gāta latviešu izcelsmes bērniem, sāk zaudēt nepieciešamo nacionāli etnisko komponenti. PBLA aicina Latvijas IZM rūpīgi apsvērt un risināt šo situāciju, kā arī gādāt par latviešu valodas skolotāju savlaicīgu nosūtīšanu uz latviešu centriem Krievijā. (Adresāts: IZM.)

5. PBLA aicina Latvijas valdību nodrošināt diasporas organizāciju pilnvērtīgu līdzdalību Latvijas valsts izglītības, kultūras un diasporas atbalsta programmās, atceļot ierobežojumus ārzemēs reģistrētu diasporas organizāciju dalībai tajās. (Adresāts: Ministru kabinets.)

6. Kopš Valsts prezidenta kanceleja pārcēlusies uz Melngalvu namu, Rīgas pils Svētā Gara tornī vairs neplīvo Latvijas Valsts sarkanbaltsarkanais karogs, bet tur patlaban ir trīs

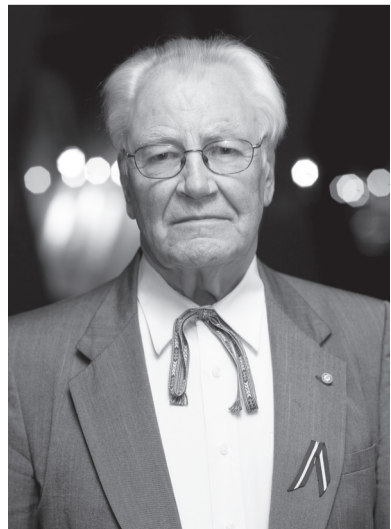
tukši karoga masti. Latvijas karogam tur ir jābūt, kamēr pastāv Latvija, vienalga, vai ekā atrodas Valsts prezidenta kanceleja vai ne. PBLA aicina nekavējoties pacelt Latvijas Valsts karogu Rīgas pils Svētā Gara tornī. (Adresāts: Valsts prezidents, Ministru prezidents, LR Saeimas priekšsēde.)

7. PBLA izsludina 2013. gadu par Latvijas Okupācijas muzeja gadu un aicina pasaules latviešu organizācijas un latviešus dāsni atbalstīt Latvijas Okupācijas muzeja iekārtošanu *Nākotnes namā*, lai tas vēl ilgi stāstītu un atgādinātu patiesību par Latvijas valsts un tautas likteni okupācijas laikā un par okupācijas atstātajām sekām mūsdienu Latvijā un tās sabiedrībā. (Adresāts: visas latviešu centrālās organizācijas ārzemēs.)

Valters Nollendorfs saņem PBLA balvu

Okupācijas muzeja biedrības valdes priekšsēdis **Valters Nollendorfs** 24. oktobrī saņēma Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) balvu 2012. gadā. Balva piešķirta par pašaizliedzīgu darbu Latvijas Okupācijas muzejā, tā *Nākotnes nama* izveidē, Latvijas vēsturiskās atmiņas saglabāšanā un skaidrošanā Latvijā un ārzemēs.

Balvas pasniegšana PBLA rīkotajā pieņemšanā Latviešu biedrības namā ceturtdienas vakarā saņēmējam izvērtās pavisam negaidīta. Īsi pirms balvas ieguveja vārda nosaukšanas

PBLA Rīgas biroja vadītājs Jānis Andersons nolasīja PBLA valdes paziņojumu par 2013. gada pasludināšanu par Okupācijas muzeja gadu. V. Nollendorfs iznāca sarīkojuma dalībnieku priekšā, lai teiktu pateicības vārdus, kad PBLA valdes priekšsēdis Jānis Kukainis nosauca viņu par PBLA balvas ieguvēju 2012. gadā.

V. Nollendorfs norādīja, ka uztvēr balvas piešķiršanu par atbalstu ne tikai paša darbam vien, bet arī visam Latvijas Okupācijas muzeja darbam. „Šis muzejs lielā mērā ir Rietumu

latviešu sabiedrības dāvana Latvijas tautai, zemei un visvairāk Latvijas valstij. Muzejs nebūtu radies un nevarētu strādāt bez visas pasaules latviešu atbalsta. Un muzejam arī turpmāk šis atbalsts būs vajadzīgs.”

PBLA balvu piešķir vienreiz gadā vienai privātpersonai vai organizācijai. Balvas noteikumos sacīts, ka tā apliecina cieņu un izsaka Rietumos dzīvojošo latviešu pateicību izciliem zinātnes, nacionālpolitiskiem, sabiedriskiem un mākslas darbiniekiem, kā arī jaunatnes audzinātājiem un izciliem fiziskās

kultūras reprezentantiem, kas ar saviem darbiem un sasniegumiem ir palīdzējuši cittautiešiem izprast latviešu tautas brīvības centienus, ir cēlušī godā un populārizējuši latviešu vārdu, kā arī snieguši paliekamas mākslas vērtības.

Savu balvu PBLA piešķir kopš 1963. gada. Starp tās ieguvējiem ir Gunārs Astra (*post mortem*), Anšlavs Eglītis, prof. Dr. Edgars Dunsdorfs, Mārtiņš Zīverts un citas izcilas personības.

Līga Strazda,

Okupācijas muzeja sabiedrisko lietu speciāliste

Andrejs Eglītis – Rīgas Latviešu biedrībā

Šajā lietainajā rudenī bija atnākusi skaista, gaiša diena. Saule jau sliecās uz pēcpusdienas pusi, bet cilvēki plūda uz Rīgas Latviešu biedrības namu, jo tur svinīgi tika pieminēta Andreja Eglīša simtgade. Lielās zāles vestibilā varēja aplūkot Latvijas Nacionālās bibliotēkas veidoto dzejnieka grāmatu izstādi. Drīz sāka pildīties arī sarīkojuma zāle – nāca cienījamās kundzes un sirmi vīri, kam atmiņā vēl gailēja neaizmirstamais 1943. gads, kad Vecajā Ģertrūdes baznīcā skanēja kantāte „Dievs, Tava zeme deg”, kuŗas teksta autors ir Andrejs Eglītis, bet mūziku komponējusi Lūcija Garūta.

Es toreiz vēl biju mazs puika, dzīvoju Jelgavā un uz brīnišķīgo atskaņojumu, protams, netiku vests, bet mani tuvi radnieki Rīgā pēc tam ar asarām acīs stāstīja, cik iedvesmojoši, aizkustinoši un tomēr cerību modinoši skanējusi šī kantāte. Un vismaz daži no kādreizējiem klausītājiem bija to daudzo pulkā, kuŗi šogad 21. oktobrī – Andreja Eglīša dzimšanas dienā sanāca Rīgas Latviešu biedrībā, lai būtu kopā ar dzejnieku, viņa dzeju un lai vēlreiz izjustu kantātes – latvju lūgsmas garīgo veldzi. Protams, zālē pulcējās arī jaunieši, kuŗiem Andrejs Eglītis un viņa dzeja ir jaunatklāsme.

Mazliet krēslainajā zālē tika aizdegtas sveces, atvērās priekš-kars un no ekrāna mūs uzrunāja Andreja Eglīša dzejas rindas:

Pie nama Rīgā Tērbatas ielā 46, atklāta piemiņas plāksne Andrejam Eglītim. Runā akadēmiķis Jānis Stradiņš, blakus Guntis Gailītis un Jānis Jurkāns

Es vienmēr esmu gribējis būt mājās.

*Es citur nevaru būt;
Tauta ir manas mājas,
Tās nevar citur būt.*

Par dzejnieku un viņa dzeju un personību viedus vārdus sacīja profesore Ausma Cimdiņa, atgādinādama, ka Andreja Eglīša dzejā nav tikai vakardienas elpa, tajā ir lielas vispārcilvēciskas vērtības, tā ir dzīva un uzrunā mūs arī šodien. Tad dzeju runāja Oļģerts Šalkonis. Droši vien arī viņam vēl atmiņā ir dienas, kad pirmo reizi kā spēka avots iešalcās Andreja Eglīša kantāte. Aktieris nedeklamēja dzeju, viņš neskaitīja pantus, Šalkonis runāja Eglīša dzeju,

teica dzejoļu rindas tā, it kā tās būtu viņa paša rakstītas, it kā tās nāktu no viņa paša sirds. Taču tas bija arī atgādinājums par Andreja Eglīša dzejas daudzveidību, tāpēc līdz ar patriotiskām rindām skanēja mīlestības jūtu un liriskas piesātinātās vārsmas.

Koncertam bija dots moto: „Liec zobenu zem galvas un dziļi neiemiedz...” Rīgas Paudzēšanas akadēmijas kamerkoris izjusti nodziedāja četras samērā jaunas paudzes komponistu L. Amoliņa, R. Hansona un I. Arnes šajā gadu simtenī radītas dziesmas ar Andreja Eglīša dzeju, un tā ir liecība, ka Eglītis nekādā ziņā nepieder

Pēc koncerta Rīgas Latviešu biedrības namā

tikai vakardienas paaudzei, – nāk jauni komponisti, jaunas personības, un arī viņus uzrunā un iejūsmina Andreja Eglīša dzeja. Dažādu noskaņu piesātinātās dziesmas vēlreiz atgādināja viņa dzejoļu daudzveidību. Skanējumam palīdzēja raisīties diriģente Māra Marnauza.

Tad korim pievienojās otra, plaša dziedātāju saime – Latvijas Universitātes absolventu jauktais koris *Jubilāte*, diriģenta zizli pārņēma profesors Juris Kļaviņš, un kantāte varēja sākt skanējumu. Tajā iekļāvās arī divi solisti – tenors Jānis Kurševs un baritons Gundars Dziļums. Bet kur tad ērģeles? – Tagad ir cits laiks, cita tehnika un ērģeles skaņas var izritināt no mehaniskas skaņu aparātūras. Un es atkal atskārstu – laiks, protams,

ir cits, bet Andreja Eglīša un Lūcijas Garūtas kantāte savilņo tāpat kā senās dienās, tāpēc, elpu aizturējuši, visi dzīvoja līdz iedvesmojošajai mūzikai, kuŗā ik pa brīdim atskanēja satraukuma pilns sauciens: „Dievs, Tava zeme deg!” Kad nonācām līdz rindām: „Klausī, Dievs, lūgumu citu,” – visi kā viens lūgšanā cēlāmiem kājās. Tāpat kā toreiz – domājot arī par mūsdienu Latviju, par dienām un nedienām, domājot arī par tiem, kuŗi aizbrauc, un vēlreiz paceļot skatienu augšup uz ekrānu:

Es vienmēr esmu gribējis būt mājās...

Un Andrejs Eglītis bija mājās. Bija kopā ar mums savā simtajā dzimšanas dienā.

Viktors Hausmanis

Sovita Sekste

Daugavas Vanagu organizācijas Goda biedram Andrejam Eglītim-100

Foto: Andris Sekste

Piemiņas brīdis Ļaudonas kapos

„Kad dievnāmā noklausos mācītāja runu, dažkārt man šķiet, ka it kā kāds sacītu – vai tu nevari palīdzēt mācītājam vēl drusku turpināt, jo viņš neko nepateica.... Tādēļ es dievnamu esmu nodibinājis savā dvēselē. No rīta pirms celšanās noskaitu Mūsu Tēvs debesīs, lūdzu par māti, kuŗa aizsaulē, par tēvu, kuŗa kapavietā nav zināma, lūdzu, lai tuvi un tāli ļaudis neslimo. Par cilvēkiem lūdzu, par ganām-

pulkēm, par zemniekiem, par latviešu valodu, lai to nekropļo... Arī pats par sevi. Manī ir šis dievnams, un tas dod milzīgu spēku. Ļauj turēties uz kājām. Es neteikšu, ka man ir ļoti skaista dzīve, bet te ir mana Dzimtene, – cepuri nost! Un tad es to anekdoti palaidu – pēc septiņiem gadiem visus ielūdzu uz savu simt gadu jubileju, nāciet, viss būs par brīvu. Taisni šitā!”

Šie Andreja Eglīša vārdi, raks-

tīti uz ielūguma, aicināja tuvus un tālus viesus uz dzimšanas dienas svinībām. Viss jau ir pateikts, svinības būs, jāmaksā nebūs. Visi apstākļi, lai viesu būtu daudz. Un tā arī bija. Piemiņas dievkalpojums Ļaudonas baznīcā pulcē tik daudz cilvēku, ka vietas visiem nepietiek. Organizātori par to ir padomājuši – blakus baznīcai ir uzslēti liels ekrāns un skaļruņi. Skaisti un pacilājoši skan Andreja Eglīša un Lūcijas Ga-

rūtas kantāte – latvju lūgšana Dievam – „Dievs, Tava zeme deg!”. Zemessardzes koŗa (diriģents Ārijs Šķēpasts) atskaņojumā. Tas ir tik patiesi un svarīgi, ka šaubu nav, Dievs Latvijai nāks palīgā. Daudzu klausītāju acis kļūst miklas. Gadi ir gājuši, lūgšana ir aktuāla joprojām.

Viesi tālāk dodas uz piemiņas brīdi dzejnieka atdusas vietā Ļaudonas kapsētā. Klusi skan mūzika, ko spēlē Madonas un Viļānu mūzikas skolu audzēkņi. 2007. gadā tika atklāts akmens skulptūru cikls „Ceļš pie Andreja Eglīša”, kuŗa autors ir tēlnieks Indulis Ranka. Faksimils, Zalktis, Vēja Roze, Sarknais un melnais, Asaru akmens, Ziedošais dievkociņš, Klup-

šanas akmens – simbolizē dzejnieka grūto dzīves gājumu. Ceļš kā dzejnieka un patriota tieksmās uz dzimteni, kā dēla mierinājuma ceļš pie mātes... Indulis Ranka šajās akmens skulptūrās ir spējis attēlot Andreja Eglīša dzīves ceļu. Klusējot, ar ziediem rokās, pārdomās grimuši, ejam pa šo ceļu uz dzejnieka atdusas vietu.

Andreja Eglīša sirdi mājaja beznosacījuma mīlestība pret Dzimteni un Dievu, šis mīlestības spēja dot spēku, ticību nākotnei. Mācītāja Ingus Dāboliņa uzruna daudziem palika spilgtā atmiņā un rosināja uz pārdomām.

(Turpinājums sekos)

Daugavas Vanagu Centrālās valdes sēdes rezolūcija

Tā kā tagad ir atsākti Okupācijas mūzeja Nākotnes nama plānošanas darbi un sagaidāms, ka būvdarbi sāksies 2013. gadā, Daugavas Vanagu Centrālās valdes sēde atbalsta domu pasludināt 2013. gadu par Okupācijas mūzeja gadu. Sēde arī iesaka DV zemēm, nodaļām, apvienībām un biedriem pēc iespējas atbalstīt šī vērtīgā projekta īstenošanu.

Bērzainē 2012. gada 27. un 28. maijā

Ar cieņu,
Aivars Sinka,

DV CV Informācijas nozares vadītājs

STOKHOLMĀ KOPIĢI PIEMIN DIŽOS SIMTGADNIEKUS

Mēs, šejienes vecie trimdinieki, uztveram **Veroniku Strēlerti** un **Andreju Eglīti** par nešķīrāmu garīgu vienību, jo ilgi esam bijuši tuvu kopā ar viņiem. Abi viena gada un mēneša bērni, kaut katrs kā personība vienreizēji, ļoti atšķirīgi cilvēki ar Dieva dotu dzejnieka dāvanu. Andrejs kā vīrietis ar kvēlu aizrautību bija modinātājputns trimdinieka gaitās, bet Veronikas sievītiskā labestībā teiktajos vienkāršajos vārdos cilvēks atrada sev meklēto mieru un spēku. Viņu abu dzeja it kā papildināja viena otru, radot mums īsti „orķestrālu pilnskaņu”. Man pašai nāk klāt vēl savas jaunības ainas – biju taču tikai trīsarpus gadus jaunāka.

Vēstniecības telpas 13. oktobrī nebija pārpildītas. Toties mūsu jubilāriem šī mājīgā, siltā sirsniņa būtu bijusi īsti pa prātam: abi viņi vairījās lielmanīgas prezentācijas. Dzejnieces dēls Pāvils Johansons ar ģitaru rokās dziedāja aranžētas abu jubilāru vārsmas un izjusti lasīja pašam tuvus mātes dzejoļus. Gan par Benediktu, kas jauki smaida, un kaķi kokā, gan no pēdējā krājuma „Pusvārdiem”: *Nedomājiet, ka mirušie nedzird/Jūsu tenkas... Pārākuma smieklīņu/Tie izgājuši tikai blakusistabā,/Un sienas ir plānas.* Bet 1944. gada oktobrī tapušajā „Zeme” lasām: *Ar lapām dzeltenām šīs dienas lejup rist/Kā koki gaidām ziemas bargo salu/... Bet zeme pamestā, kas vilņojamies redz/Uz ceļiem un uz jūrām savu tautu,/šos aizejošos soļus skumja sedz/Ar miglas autu.* Strēlertes dzeja ir skaniska un vienkārša, atklājot lasītājam refleksijas lielā plašumā: par mirkļiem un mūžību; par „es” un „mēs”; par ikdienu un laikmetu; par nāvi un nemirstību. Ja Latvijā šogad viņas vārds *knapī* pieminēts – pat viņas „Rakstu” II grāmata aizkavējusies –, nav ko noskumt: varbūt dažu personu aizmāršības dēļ vien. Veronikas Strēlertes dzeja pastāvēs, kamēr būs latviešu valoda.

Šo piemiņas sarīkojumu organizēja Latviešu nacionālais fonds, jo Andrejs Eglītis ir fonda inspirētājs kopš tā dibināšanas. Tagadējā fonda vadītāja Māra Strautmane ievadot īsi atgādināja Andreja dzīves gaitas un nopelnus dzimtenes labā. Fondu izveidoja 1947. gadā. No tām dienām nav daudz dzīvu ļaužu vairs, bet man bija lemts tur būt tuvumā, atļausos mazu atkāpi.

Tolaik Stokholmā jau eksistēja Baltiešu humanistiskā apvienība ar trim nacionālām nodaļām. Bijušais sūtnis V. Salnais kopā ar dažādu aprindu trimdiniekiem gudroja par patstāvīgu latviešu organizāciju blakus šai biedrībai, kuŗa mērķtiecīgi vāktu ziņas par Latvijas valsts likteni, lai informētu par to Rietumu sabiedrību. Tam vajadzēja līdzekļus. Bet mēs, trimdinieki, sāktu strādāt un ziedotu foda, ja ticētu idejai un uzticētos darbības vadībai. Darbinieki bija, bet sabraukušie bēgļi tos maz pazina. Trūka tāda kā karognesēja, saucēja, kam viņi paļautos. Liktenis to atsūtīja: 1945. gada 8. Maijā no laivas Gotlandē izkāpa Andrejs Eglītis. Viņš Kur-

zemes cietoksni bija tautas ciešanu un cerību teicējs: katrā avīzes numurā bija viņa dzejolis vai raksts. Baznīcās skanēja Garūtas Kantāte ar viņa tekstu. Izmisusi tauta uzticējās viņam. Taču fonda ideālistiem tik viegli neveicās: Andrejs nedevās viņiem rokās. Dzejnieks pārdzīvoja tēvzemes zaudējumu kā dziļu garīgu traumu, slēpās vientulībā, vairīdamies no jebkādam sarunām. Aktīvie darītāji samulsa. Fonda statūti gatavi, darbs gaida, bet par Andreju kļīst dažādas baumas. Tikai gadu vēlāk kaut cik pierima jaunā dzejnieka dvēsele, Andrejs uzņēmās strādāt fondā un to darīja līdz mūža galam.

Veronika Strēlerte

Pieslēgsimies atkal tagadnei! Fonda vadītāja Māra turpinājumā mūs iepazīstināja ar atbraukušajām ciemītēm no Ļaudonas – Andreja bērniņas vietas. Madonas novada deputāte Lidiņa Kaufelde stāstīja un atbildēja uz daudziem jautājumiem par turienes ļaužu dzīvi (Ļaudona ietilpst šai novadā). Ļaudonas skola ar šo gadu pārdēvēta par „Andreja Eglīša skolu” – tanī viņš sācis savas izglītības gaitas. Šīs skolas audzēknes – Lauma Iesalniece un Māra Karlsonē bija tērpušās skolas formas vestītēs ar jauno skolas zīmolu. Viņas pamīšus skandēja krietni daudz Eglīša patriotisko un dabas ainavu dzejoļu. Piemēram, *Tā ir Ļaudona, tur Jāņos sārta spīgo,/Balta meitene no Krusta kalna līgo... Redz tur Aivieksti caur zaļu pļavām plūstot – Ja man jautātu: ko tu visvairāk mīli?/Teiktu: Ļaudonu ar tumšo mežu vili,/Tur pret piesauli redz alu taisot āpsi,/Tur man māte teica: „Dēls, tu mūžam slāpsi.”*

Klausoties meiteņu teiktajā dzejā, sadzirdēju nedaudz Ļaudonas izloknes skaņas. Pēkšņi jutos kā pirms 70 gadiem kādā dzejnieku sarīkojumā Rīgā, kur atrodamies mēs abas ar draudzeni Olitu pag. gs. 40. gadu sākumā. Redzu Andreja noliekto galvu klusināti lasām kaut ko par mīlestību – vai nu „Mīlestība – žubes dziesma”, vai kādu no Silsilai dāvinātām, piemēram, *Es esmu dzimis no mīlestības,/No zilu zirņu ziedu nakts... Mēs abas saskatāmies pasmaidot, jo dzejnieks vēl īsti nebija piesavinājies Rīgas izrunu. Tolaik Olitas dzeja ar Annas Dagdas vārdu bija iespiesta *Daugavā*. Abi dzejnieki maizes darbā bija vienā un tai pašā ēkā, it bieži tikdamies ēdnīcā vai gai-*

teņos. Tas bija sen, mēs bijām tik jauni, bet liktenis mūs ātri nobriedināja. Jau 1943. gadā Andreja pārdzīvojumi izpaudās Kantātē, kas saskanēja ar vispārējo traģisko izjūtu.

Šogad šī L. Garūtas komponētā kantāte „Dievs, Tava zeme deg!” skanēja arī pašā Stokholmas centrā, Gustava Vāzas baznīcā 20. oktobrī. Sarīkojums bija iecerēts plašākai auditorijai, un tas izdevās! Kaut arī sestdiena bija aizlijusi, lielā baznīca bija piepildīta. Jau pie ieejas priecīgā teicamā divvalodīgā programmas brošūriņa, kas koncentrēti iepazīstināja ar skaņdarba radītājiem – Garūtu un Eglīti –, dodot pilnu kantātes tekstu abās valodās – latviski un zviedriski. Niklāva Strunkes ilustrācijas tai deva vēl labu vēsturisku ietvaru. Arī visi koristi un pārējie atskaņotāji bija prezentēti korrekti.

Pēc prāvestes Ievas Graufeldes ievada par dzejnieku Andreju plašāk runāja dzejnieks Juris Kronbergs; Stokholmas latviešu skolas vecāko klašu audzēkņi lasīja izvēlētos viņa dzejoļus, un no Rīgas atbraukusi Lūcijas Garūtas māsas mazmeita Daina Pormale (pārstāv Garūtas fondu) pastāstīja jaunāko par Kantātes gaitām. Tā patlaban tulkota septiņās dažādās Eiropas valodās, kā arī japāniski. Skanējusi gan pilnā apmērā, gan dažādos fragmentos daudzās zemēs pat vairākkārt. Interesanti, ka to bieži pieprasa dziedāt ar latvisku tekstu, tāpēc ir izdots palīgs izrunai cittautei koŗiem.

Manuprāt, „valodīgā” sarīkojuma daļa izvērās izplūdusi un, iespējams, baznīcai ne visai piederīga, bet to atsvēra sekojošais Kantātes krāšņais atskaņojums. Ērģeļu skaņas no dimdoņas līdz sērīgam piano, atsevišķi un viņu ar kori un solistiem, kopā ar ritma dažādību un klusuma pauzēm piepildīja visu stundu ar dziļu pārdzīvojuma intensitāti. Par tiešo mūzikālo devumu lai runā speciālisti! Zinu, ka mūsu korim šis nebija vieglais uzdevums, jo piecdesmitgalvainais koris patlaban ir veidošanās posmā: vecajiem dziedātājiem kļāt pienākuši daudzi jauni. Toties diriģentei Gaidai Rullei ir šāda darba 20 gadu rūdījums, stingra griba un liela pacietība, par ko liecināja todiem dzirdētais sniegums. Labi padarīts! Ja nu kāds mūzikas gardēdis te nebūs ieguvis tiešu tīrskanās baudu, lai nomierinās! Mēs, daudzie „sirmie tēvi un sirmās mātes/jaunās sievas un vīri”, bijām dziļi saivilņoti, lūdzoties ar teksta vārdiem *Ai, zemīte, tēvu zeme,/Nāc, Dieviņi, palīgos... Klausu Tev lejas un augstumi,/Jaunums un vētras lai stājas,/Pasaules plašums kā Dieva galds/visur lai klājas.*

Labi, ka vēstniecība bija tuvu, kur tika aicināti koristi un klausītāji, lai varētu atgūties no pārdzīvotā spraiguma. Tur draudzīgā kopumā dalījāmies iespaidos un nākotnes vēlamībā, atceroties arī Andreja atgādinājumu: *Mēs – jauni zvani... Mēs – avoti un maza tauta/... Lai laiki mainīgie mūs nesajauktu,/lai kādi gājēji vien gaŗām trauktu.*

V. Lasmane

Andrejs Eglītis

Man nevajag

MAN NEVAJAG DEBESĪS, KAD BŪŠU ES IEKŠĀ,
PIECZVAIGŽŅU HOTELUS STĀVAM MAN PRIEKŠĀ,
DEBESS HOTELU ZVAIGZNES MANI SVĒTLAIMĒ AIZNES,
DEBESS HOTELIM TŪKSTOŠIEM ZVAIGZNES...!

MAN NEVAJAG NEVIENU, KAS MANI CIENA,
NEDZ AUGSTA, NEDZ ZEMA, ZEMES KUNGA NEVIENA -
TIK MĀMUĻA LAUKOS, KAS NĀK MAN PRETĪ,
TĀ MANI NO SIRDS, PATIEŠĀM LAI SVĒTĪ!

MAN NEVAJAG GUDROS, KAS MĀCĪBA MANA,
NEVIENA, KAS MANI SVĒTĪ, NEDZ GĀNA. -
TIK MĀMUĻA LAUKOS, KAS NĀK MAN PRETĪ,
TĀ MANI STIPRU TEIC, KAD VĒJI VĒTĪ.

Uldis Grasis, oktobrī, 2012
(Domājot par Andreju Eglīti)

Dievs, tava zeme vēl nedeg

Dievs, Tava zeme vēl nedeg,
Bet tai pamatos dzirksteles gruzd:
Kā upes, kas vienkopus satek,
Tā atļauj šo svētību just.

Ļauj tuvību sajūst ar brāli,
Kas bāliņš ir tāds pats kā mēs,
Kaut aizrauts no tēvzemes tāli –
Savu tautu ar sirdi sev nes.

Dievs, Tavā zemē mums nesalst,
Kaut ledi sprēgā un lūst,
Šī zeme ir sirdij kā atbalss –
Un asaras, tās Tevī var žūt.

Ļauj saredzēt mums ar gruzdošos pelnos,
To svētību, kuŗa pat gruvežos, šķiet,
Bez cerības neļauj būt sodrējos melnos,
Lai Latvija gaišākus ceļus var iet:
Pat pelnos cerības asnis var zelt
Un Latviju nākotnes saulītē celt.

No sodrējiem tiem, ko vēsturē kaisa,
Ezerā baltā nomazgā mūs,
Un viss, kas sirdi vaļā mums raisa:
Lai nesadeg,
nenosalst,
nesakūst -
Par kvēlošu liesmu lai kļūst!

Dievs, Tava zeme lai nesadeg,
Bet cerībā lai liesmo!

AICINĀJUMS IEGULDĪT LATVIJĀ

Visā Eiropā jūtamas pasaules ekonomiskās krīzes sekas, bagātās, senās Eiropas valstis nokļuvušas dziļos parādos. Latvija pirmā pārvarēja daudz problēmas, un Latvijas iedzīvotāji par to var pateikties saprātīgam valsts Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim. Patlaban Latvija tiek uzskatīta par Eiropas paraugvalsti ekonomiskās krīzes pārvarēšanā.

Šis laiks ir īpaši nozīmīgs jaunas uzņēmumdarbības sākšanai un ieguldītāju piesaistei, lai Latvijas ekonomikas izaugsme būtu vēl straujāka. Jau pašlaik Latvijā ekonomiskās izaugsmes rādītāji ir vieni no labākajiem, taču darba vēl joprojām netrūkst.

Nav nekāds noslēpums, ka Latvijas bagātības – mežus un zemes – izpērk citu valstu iedzīvotāji: gan skandinavi, gan austrumu kaimiņi. Tiesa, austrumu kaimiņus vairāk interesē jūrmalas smiltis un saule, bet skandinavi ir daudz praktiskāki. Ir svarīgi, lai latvieši paši spētu pirkt un apsaimniekot savas valsts bagātības un tādējādi saglabātu nacionālo identitāti.

Ilgāku laiku darbojoties Latvijas nekustamā īpašuma tirgū, ir iepazīta uzņēmumdarbības vide, paražas un cilvēki un bijuši arī interesanti piedāvājumi un projekti. Īpašu uzmanību izpelnījušies projekti, kas saistīti ar Latvijas zaļo zeltu.

Viens no šādiem projektiem ir meži un lauksaimniecības zemes. Patlaban iespējams iegādāties vairākus īpašumus, sākot ar aņamzemi 2000 ha platībā un mežiem 1400 ha platībā. Kopējās iegūstamās zemju un mežu platības ir aptuveni 10 000 ha. Patlaban mežu cenas svārstās Ls 600 – 1000 robežās par hektaru. Tā kā daļa laba māja Rīgā šobrīd maksā vairāk nekā 2000 ha zemes, ir pilnīgi skaidrs, kāpēc skandinaviem radusies tik liela interese par mežiem un lauksaimniecības zemi. Saprātīgi apsaimniekot, šie īpašumi ir daudz rentablāki nekā standarta nekustamais īpašums, piemēram, Rīgas centrā, jo ieguldītos līdzekļus iespējams atgūt ātrāk.

Mēs piedāvājam izveidot fondu, kurā aicināti ieguldīt visi, kurus interesē ilgtermiņā no mežiem un zemēm gūstamie

labumi. Mums ir pieredze kokapstrādē un mežu apsaimniekošanā. Lai radītu papildu pievienoto vērtību koksnei, nepieciešams ieguldīt arī apstrādes nozarē, tādējādi nebūtu jāeksportē apaļkoks.

Arī lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir vērtība, jo mūsu daba un vide ir piemērota labības un lopkopības nozarei. Dažviet vēl joprojām ir neizmantotas zemes, kas gaida savus saimniekus.

Latvijā nav lielu zemes dziļu resursu, bet ir meži un zeme. Apvienojot dabas dotos labumus ar jaunām tehnoloģijām un neatlaidīgu darbu, varam radīt produktus ar augstu pievienoto vērtību, kuŗi derīgi visas pasaules tirgos. Ir nepieciešams, lai Latvijā ieguldītu cilvēki, kuŗiem rūp gan peļņa, gan Latvijas liktenis un latviskums. Aicinu visus, kam svarīgas zaļās vērtības, ieguldīt Latvijā un perspektīvās uzņēmumdarbības idejās. Ikvienu, kuŗu interesē šāda veida projekti, lūdzu man rakstīt: n.medens@propertybroker.lv

Normunds Medens

Foto: Imants Urtāns

“Spirta jūra. Kontrabanda Baltijas jūrā starp diviem kaŗiem”

Nupat, šajās dienās, grāmatnīcās parādījis interesants jaunums – grāmata “Spirta jūra. Kontrabanda Baltijas jūrā starp diviem kaŗiem”, kuŗā uz pagaidām neizmantotu arhīvu materiālu pamata sniegta kopaina par kontrabandas spirta ceļiem no Igaunijas uz Somiju pagājušā gadsimta 20. un 30. gados, turklāt šī norise skatīta plašāk uz citu Baltijas jūras valstu, arī uz Latvijas fona. Grāmata par kontrabandas vēsturi latviešu valodā iznāk pirmo reizi. Par tās tapšanu aicināju pastāstīt vienu no grāmatas autoriem **Aigaru Urtānu** – vēstures maģistru, Bauskas novadpētniecības un mākslas mūzeja vēstures nodaļas vadītāju.

Šai grāmatai ir divas daļas – vienā apskatīti notikumi, kas saistīti ar Igauniju, otrā – ar Latviju. Jūsu ieguldījums saistīts tieši ar Latvijas daļu, turklāt tam ir krietni ilga priekšvēsture. Kāda?

Jau studiju laikā, t.i., pagājušā gadsimta 90. gados, izlēmu, ka temats par muitas un nodokļu vēsturi varētu būt gana interesants, un arī mans maģistra darbs bija par muitas politiku un administratīvo darbību Latvijas Republikas pastāvēšanas pirmajos desmit gados. Toreiz arī iepazīnos ar brīnišķīgu cilvēku Aivaru Krastiņu, kas, lai arī būdams no zinātnieku aprindām, strādāja Latvijas muitas vadībā. Tieši viņš mani iedrošināja, ka muitas vēstures izziņāšana ir perspektīva, un aicināja pētījumus padziļināt. Eiropas valstīs muitas tiesību vēstures pētniecība ir labā līmenī, arī Krievijas Muitas akadēmijā ir Muitas vēstures katedra ar spēcīgu zinātnieku kopumu, kas pēti Krievijas muitu, tās attīstību, ģenezi u.t.t.

Pēc studijām Latvijas Universitātē turpināju muitas un nodokļu vēstures pētījumus, kaut arī profesionāla vēsturnieka darbu strādāju Bauskas mūzejā. Viss beidzās tā, ka zinātnieks no Igaunijas Raimo Pullats – profesors, vēstures un filozofijas doktors – meklēja kādu zinīgu cilvēku, kas uzrakstītu par kontrabandu 20. gs. 20. un 30. gados saistībā ar Latviju, jo kopā ar dēlu Risto Pullatu – tiesību doktoru, policijas apakšpulkvedi, – jau bija uzrakstījis grāmatu par igauņu kontrabandistiem. Rīgas Techniskās universitātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta profesors A. Krastiņš viņam ieteica, lai *pa taisno* brauc pie manis uz Bausku.

Igaunī bija iecerējuši savu jau publicēto grāmatu izdot latviešu valodā, bet nu jau papildinātu ar latvisko daļu?

Precīzi. Vienojāties par koncepciju, darba apjomu, ko un kādā kontekstā skatīt... Tas bija pērnavsar, un nu, pusotru gadu vēlāk, esam nosvinējuši grāmatas atklāšanas svētkus.

Kāpēc uzmanība pievērsta tieši Igaunijai un Latvijai?

Faktiski grāmatā caur kontrabandas spirta prizmu ir skartas attiecības starp Igauniju un Somiju, taču Latvija aplūkota kā vēl viena Baltijas jūras reģiona valsts, kur starpkaŗu periodā bija vērojami visai lieli kontrabandas spirta apjomi. Pagājušā gadsimta 20., 30. gados spirta kontrabanda Igaunijā bija tik vērienīga, ka visai nopietni ietekmēja Igaunijas un Somijas starpvalstu attiecības. Somijā, kā zināms, līdz 1932. gadam pastāvēja pilnīgs alkohola aizliegums jeb *Sausais likums*, un tad nu tas pavēra ceļu apsviedīgiem darboņiem Igaunijā, kur visai ātri izveidojās kontrabandistu apvienības, tresti un pat savi spirta karaļi.

Uzreiz gan jāteic, ka līdzīgi procesi norisinājās arī pašā Somijā. Līdzīgi kā ASV *Sausā likuma* laikā, arī šeit veidojās organizētā noziedzība. Ātri tika uzkrāts kapitāls, ko investēt lieltonnāžas kuģos jeb tā sauktajos spirta bāzes kuģos, kas uz Baltijas jūras reģiona valstīm lielos apjomos sāka transportēt lēto Rietumeiropas izcelsmes spirtu. Spirts kontrabandas ceļā nonāca arī pašā Igaunijā, jo igauņu kontrabandistu darbība izplatījās visā jūras piekrastē – no Ainažiem līdz pat Narvai, kontrabandistu pārņemtas bija arī salas... Saistībā ar spirta kontrabandu Igaunijā zēla korupcija pat augstākajos valsts amatpersonu līmeņos, līdz pat valdības koridoriem...

Latvijas situācija bija citāda – Latvijā bija ļoti augsta spirta un degvīna cena, ko noteica lielle nodokļi. Legālā alkohola cena bija 2-3 reizes augstāka nekā kaimiņvalstīs, līdz ar to bija

interese spirtu ievest nelegāli. Latvijas kontrabandistiem gan nebija tāda vēriena kā igauņiem, te *šiverēja* tikai otrā līmeņa darboņi, kuŗi lēto spirtu kānās iegādājās no lielajiem spirta bāzes kuģiem, kas parasti gaidīja klientus neitrālajos ūdeņos. Tālāk jau prece tika ievesta Latvijas teritoriālajos ūdeņos, izmesta jūras slēņos un vēlāk nogādāta sauszemē. Ir zināmi vairāku Latvijas spirta kontrabandistu vārdi, tos kā „otrā līmeņa” darboņus var dēvēt par „spirta baroniem”. Par šo personu dēkām lasāms jaunajā grāmatā. Vēl tikai jāpiebilst, ka divi galvenie Latvijas spirta kontrabandas reģioni bija Liepāja un Bernātu jūras piekraste, kā arī Vidzemes jūrmala ap Salacgrīvu un Ainažiem.

Un kā beidzās šis vēsturiskais kriminālstāsts?

Beidzās pats par sevi, dabiski nomira līdz ar Otrā pasaules kaŗa sākšanos, kaut gan, muitas un robežsardzes darbībai uzlabojoties, spirta kontrabandas apjomi jūtami samazinājās jau 30. gadu pirmajā pusē.

Kur visās šajās vēsturiskajās peripetijās paliek kaimiņi lietuvieši?

Ar lietuviešiem bija vēl citādāk – viņiem pieeja jūrai bija stipri ierobežota, jo pastāvēja t.s. Klaipēdas autonomija, kas faktiski nozīmēja valsti valstī. Tas, ka trūka plašas jūras piekrastes un Lietuvai bija tieša robeža ar Vāciju, kas bija galvenā Baltijas jūras kontrabandas spirta ražotājvalsts, Lietuvā radīja citu situāciju un citus apstākļus. Protams, būtu interesanti iepazīties ar vēsturisko situāciju šajā jomā Latvijas kaimiņvalstī, un iespējams, tā arī notiks, jo igauņu kolleģas ir izteikušies, ka darbs,

pieaicinot attiecīgās jomas pētniekus, noteikti jāpaplašina ar Lietuvas un Polijas vēsturisko situāciju.

Kas, jūsuprāt, ir grāmatas potenciālie lasītāji?

Grāmatā teikts – autori cer, ka grāmata būs interesanta vēsturniekiem, novadpētniekiem, kriminologiem, policistiem, robežsargiem, nodokļu un muitas darbiniekiem, plašam iedzīvotāju lokam.

Cerams, tā būs pamācoša lasāmviela arī Baltijas jūras valstu vadītājiem, veidojot saprātīgu alkohola nodokļu politiku tautas un valsts interesēs. Jo principā jau tieši valstu nepārdomātā alkohola politika noveda pie kontrabandas uzplaukuma un organizētās noziedzības izveidošanās Baltijas jūras reģionā pagājušā gadsimta starpkaŗu periodā.

Vai var vilkt kādas līdzības paralēles starp pagājušā gadsimta 20., 30. gadu un šodienas kontrabandu Baltijas jūrā?

To jau igauņu autori grāmatā ir izdarījuši – 20., 30. gados bija spirta kontrabanda, mūsdienās ir narkotiku kontrabanda. Tolaik Baltijas jūra bija “spirta jūra”, bet šodien to var dēvēt par “narkotiku jūru”.

Cilvēkiem vienmēr ir bijusi tieksme pēc baudvielām, un, ja valsts politika šīs baudvielas cenšas ierobežot (ar cenām, nodokļiem u.t.t.) vai aizliegt, tad atrodas veikli cilvēki, kas gādā par aprūkušā nodrošinājumu. Tā tas bijis vienmēr – par to liecina vēsture, par to stāsta mūsu grāmata, ko papildina labs ilustratīvais materiāls no dažādām krātuvēm Somijā, Igaunijā un Latvijā.

Ar **Aigaru Urtānu** tikās **Inese Raubišķe**

Atkal pārsteigusi ziemas stichija

Baltijas valstīs priekam par silto, zeltaino koku lapotņu rudeni naktī uz 26. oktobri pēkšņi pārbrāzās ciklona „Veronika” atnestais sniegputenis ar brāzmainu vēju. Rietumeiropas, Igaunijas Meteoroloģijas un hidroloģijas institūta, kā arī Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra speciālisti brīdināja par pēkšņo ziemas iestāšanos Latvijā, tomēr dienesti tam nebija pietiekami labi sagatavojušies.

22. oktobrī Latvijas Televīzijas raidījumā „Labrīt, Latvija!” Latvijas autoceļu pārvaldītāja *Latvijas Valsts ceļi* valdes priekšsēdis Ivars Pāže informēja: „Mēs esam gatavi ziemai!” - apgalvojot, ka visas 500 tehnikas vienības ir darba kārtībā un gatavas jebkurā laikā doties uz ceļiem. To kaisīšanai pret apledojušiem ir sagādātas 40 000 tonnas sāls un 30 000 tonnas sāls/smilts maisījuma. Prioritāte būšot svarīgākie valsts ceļi ar lielu satiksmes intensitāti. Šoziem ceļu uzturēšanai atvēlēts tikpat daudz, cik pagājušajā ziemā. Pierīgā ceļus kaisīšot pat 7 - 8 reizes dienā.

Lai gan bija sinoptiķu brīdinājums par gaidāmo sniegu un pat puteni un ceļu apsaimniekotāji apgalvoja, ka ir gatavi ziemai, **jau 26. oktobra rītā plašsaziņas līdzekļi satraukti vēstīja**, ka 20 kilometru attālumā no Rīgas uz **Tallinas šosejas** - aiz Ādažiem, netālu no Gaujas tilta - **pulksten 7:05** spēcīgā vējā uz apledojušā ceļa **avarējis Igaunijas Hansabuss pasāžieru autobuss, kas brauca no Rīgas uz Tallinu.** Avarijā dzīvību bija zaudējusi 23 gadus vecā *Hansabuss* darbiniece Oksana. Neatliekamās palīdzības mediķi snieguši palīdzību četriem pasažieriem, bet pārējie un autobusa vadītājs nav cietuši. Notikušo izmeklēšot policija.

Hansabuss valdes priekšsēdis Nēme Tammisa plašsaziņas li-

Pēkšņais sniegputenis 26. oktobrī pārklāja zeltaino rudens rotu un radīja daudzas problēmas

dzekļiem paskaidroja, ka pie autobusa stūres bijis pieredzējis šoferis ar 31 gada stažu. Satiksmes apstākļi avarijas brīdī bijuši ļoti sarežģīti - stiprs sānu vējš, slapjš sniegš un apledojošs ceļa segums. Tāpēc autobuss noslidējis no ceļa un apgāzies. 2008. gadā ražotais autobuss *VanHoo* pirms nedēļas bija izgājis tehnisko apskati, kad uzlikts laika apstākļiem atbilstīgas riepas ar nepieciešamo protektoru dziļumu, kā arī autobusa ierīkots ātruma ierobežotājs. Šoferis nebija pārsniedzis pieļaujamo ātrumu un nebija arī lietojis alkoholu.

Līdz avarijas brīdim - pulksten 7.00 uz Tallinas šosejas nebija ieraugāma nekāda *Latvijas Valsts ceļi* ziemas sezonas darbiem it kā sagatavotā tehnika. To sociālajos tīklos apliecina arī aculiecinieki, kas torīt devušies uz darbu. Jau izskanējuši pieļāvumi, ka Latvijai gaidāmi tiesu darbi par valsts dienestu bezdarbību, kāpēc gājis bojā cilvēks.

Tallinas šoseja, uz kuņas avarēja

Igaunijas autobuss, ir **Eiropas autoceļš E67**, bet posmu **Tallina - Rīga - Varšava** devē arī par *Via Baltica*, kas ir transporta koridors un šķērso Latviju ziemeļu - dienvidu virzienā. Eiropas autoceļa E67 maršruts ir Helsinki - Tallina - Rīga - Paneveža - Kauņa - Varšava - Prāga, un tā kopgarums ir 1630 km, bet Latvijas teritorijā - 190 km. Sociālajos tīklos manāms izbrīns, ka *Latvijas Valsts ceļi* nespēj uzturēt perfektā kārtībā pat šos Eiropas transita koridora 190 kilometrus. Kāds tad gan brīnums, ka uz valsts apledojušajiem ceļiem notiek avarijas.

Vētrās un sniegputenī 26. oktobra vakarā bez elektrības Latvijā bija palikušas gandrīz 5000 māj-saimniecības. AS „Sadales tikls” valdes loceklis Raimonds Skrebs informē, ka elektroapgādi atjaunot bijis iespējams, tikai izmantojot speciālo tehniku, jo ceļi lielākoties bijuši neizbraucami. Cēsu-Valmieras ceļš nav bijis tīrīts līdz pat pulksten 11.00, savu-

kārt mazos ceļus no lūzušiem kokiem cilvēki atbrīvojuši pašu spēkiem. Situācija uzlabojās pēc pusdienlaika, kad vietējās pašvaldības, īpaši Līgatne un Cēsis, sāka pastiprināti attīrīt ceļus no sniega. Galvenais elektrolīniju bojājumu cēlonis, tāpat kā iepriekšējos gados, ir lūstošu koku pārrauti vadi. Kritoši koki izgāzuši arī balstus vairākiem elektrolīnijas posmiem. Visu pastiprinājis slapjš, tūdaļ sasalstošais sniegš. Iedzīvotāji pauž neapmierinā-

tību, - maksa par elektrību palie-linās, bet elektrolīniju moderni-zācija nenotiek. Vairāki inženier-zinātnieki aicina rakt kabelus, tad nebūs lūstošu koku pārrautu vadu. Vētras Latvijā kļūst aizvien spēcīgākas.

Naktī no 27. uz 28. oktobri, pagriežot pulksteni par vienu stundu atpakaļ, pārgājām uz ziemas laiku. Arī dienestiem savā darbā vajadzētu pārorientēties uz šo laiku.

Teksts un foto **Vallija Berkina**

ZIŅAS ĪSUMĀ

Bauskas novada Īslīcē 25. oktobrī ģenerāļa Krišjāņa Berķa piemiņas vietā talkoja Zemessardzes 54. inženier tehniskā bataljona zemes-sargi un Bauskas 508. jaunsargu vienības dalībnieki. Brīvības cīņu piemiņas vietu un kaņavīru kapu sakopšanas talkas tradīcija aizsākās 20. gs. 30. gados. To atjaunoja 2009. gadā, svinot Latvijas armijas 90. ga-dadienu.

Gatavojoties Lāčplēša dienai, Latvijas Kara muzejā ikvienam ir ie-spēja piedalīties sarkanbaltsarkano lentišu locīšanā. Jau piekto gadu Aizsardzības ministrija aicina iedzīvotājus 11. novembrī pie apģērba piespraust sarkanbaltsarkano lenti, lai godinātu brīvības cīnītājus.

Latgalē konkursos par televīzijas un radio raidījumu veidošanu uzvarēja „Dautkom TV” un „Lietišķā Latgalē”. Katram konkursam tika piešķirti 8333 lati tādu radio un televīzijas raidījumu veidošanai Latgalē, kuri paredzēti sabiedrības saliedēšanai, nacionālās identitātes un valsts valodas nostiprināšanai.

Bauskā notika Baltijas Vides foruma un Zemgales Plānošanas reģiona rīkotā konference par kopīgiem pasākumiem ūdens apsaim-niekošanā Lielupes baseina Latvijas-Lietuvas pierobežā. Šobrīd tiek īste-nots sadarbības programmas atbalstīts projekts, lai uzlabotu ūdens kva-litāti. Projektam piešķirti 676 749 lati.

Carnikavā, Gaujas krastā, uzbūvēta 1851. gada pārcēlāju mājas „Cēlāji” kopija. Oriģināls 1966. gadā tika pārvests uz Latvijas Etnogra-fisko brīvdabas muzeju. Jaunuzcēlajā mājā ierīkots Novadpētniecības centrs - muzejs. Zvejnieki uzdāvinājuši no koka būvētu motorlaivu, bet iedzīvotāji - vēsturiskus dokumentus, fotogrāfijas, baznīcas grāmatas, mēbeles un citas lietas.

Daugavpils novada Ambelu pagastā top neparasta māja no salmu ķipām. Būvniecībā tiek izmantoti videi draudzīgi dabas materiāli - salmi, koks un māls. Saimniekiem darbos palīdz tuvinieki un draugi, kā arī studenti no Latvijas un ārzemēm. Darbus cer pabeigt līdz nāka-mā gada pavasarim. Mājā izmitinās tos, kas vēlēšies baudīt ekoloģisku dzīvesveidu, un talcīniekus lauku darbos.

Latvijā līdz oktobra vidum Ķīnas pilsoņiem bija piešķirtas 69 uzturēšanās atļaujas, 2011. gadā - 19. Iegādāti īpašumi ne tikai Rīgā un Pierīgā, bet arī Cēsis, Jelgavas pusē un citviet. Šovasar Latviju apmeklēja Ķīnas izdevuma *China Daily* žurnālists, kas izveidojuši Latvijai veltītu lapu timekli. To aplūkojuši jau 3,67 miljoni interesentu.

Nacionālo bruņoto spēku kaņavīri un zemessargi 26. oktobrī rī-koja Brīvības cīņu piemiņas vietu un kritušo kaņavīru kapu sakopša-nas talku visos **Latvijas novados.** Bruņotie spēki aicina sabiedrību ie-saistīties aktīvā talkošanā, lai ikviens Latvijas iedzīvotājs pirms Brīvības cīnītāju piemiņas dienas 11. novembrī sakoptu kādu no piemiņas vai kapu vietām.

Parīzē rīkotajā starptautiskajā pārtikas izstādē SIAL 2012 uzņēmuma „Trikātas siers” ražotās „Sniega bumbas” saņēmušas jauna veida produkta sertifikātu. Šveices tipa siers „Trikantālers”, ko eksporta tirgos pārdod ar nosaukumu „Lettländer”, un citu veidu sieri tika prezentēti zemnieku uzņēmuma „Latvijas piens” stendā.

Lizuma muižas pils Gulbenes novadā ir vienīgā, kas iesaistījās Latvijas Piļu un muižu asociācijas šogad aizsāktajā jaunajā tradīcijā „Leģendu nakts”. Lizumā tai dots nosaukums „Leģendas par Lizumu un Lizuma pili”. Interesenti varēja ne tikai klausīties leģendas, bet arī noskatīties pašdarbības kopu koncertu un paši uzdejojot.

Gulbenes novada sociālais dienests ar nākamo gadu maksās veselī-bas pabalstu par pārciestām operācijām, zāļu iegādi un ārstēšanos slimnīcā. Deputāti vēl diskutē, kam un kādā veidā šo pabalstu piešķirs.

Jelgavas pilsētas dome nolēmusi iznomāt uzņēmumam „Furfurola eksporta sabiedrība” zemesgabalu piecu hektaru platībā pilsētas nor-mālē furfurola ražotnes būvniecībai. Furfurolu ražos no lapkoku kok-snes un zemkopībā iegūto produktu atliekām. Furfurols ir ķīmisks šķidrums, ko izmanto par izejvielu mašīnbūves, metāllapstrādes, far-mācijas un ķīmiskajā rūpniecībā.

Kuldīgā bija ieradušies uzņēmuma Orange Group Baltic pārstāvji, lai Kuldīgas novada medicīnas māsām un mūsu palīdzēm piedāvātu darbu veco ļaužu namos Norvēģijā, kur māsiņu alga ir krietni lielāka. Ja Latvijā mediķiem aizliegtu strādāt vairākās vietās un vairākas darba slodzes, veselības aprūpes sistēma sabruktu tajā pašā dienā, atzina Kul-dīgas slimnīcas valdes priekšsēdis Ivars Eglītis.

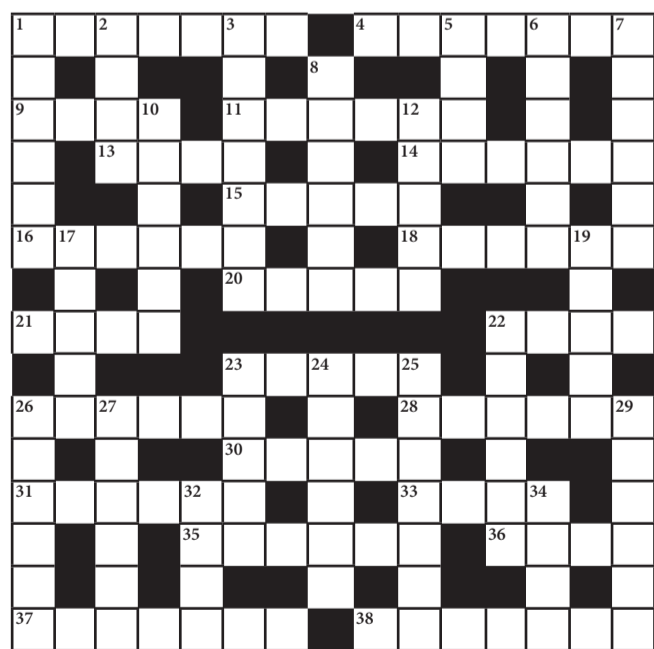
Saldū iedzīvotājus brīdina par krāpniekiem, kas, izmantojot citu personu datus, mēģinājuši no finanču iestādēm izkrāpt ātros kredītus. Uzskāts kriminālprocess par vairākiem šādiem gadījumiem.

Kāda Ķekavas daudzdzīvokļu nama parādnieku dzīvokļos nozā-gēti radiatori, jo kaimiņu parādu dēļ mājai netiek pieslēgta apkure. Tas esot pēdējais izmisuma solis šīs problēmas risināšanā.

Īziņas sagatavojušas **Vallija Berkina** un **Māra Linde**

Krustvārdu mīkla

Sastādījuši **Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)**

Ļīmeniski. 1. Gaujas pieteka. 4. Kraujot salikt, novietot. 9. Loga stiklotā daļa. 11. Mechaniskas svārstības, kas izplatās vidē un ko uztver dzirdes organi. 13. Garena tvertne lopu dzirdināšanai. 14. Zvaigznājs debess zīmeļu puslodē, ekvatoriālā joslā. 15. Veikla, ātra. 16. Karpu dzimtas saldūdens zivis. 18. Metot novietot (uz kā, kam virsū). 20. Smieties. 21. Politiska kundzība. 22. Kamiēļu dzimtas dzīvnieks.

23. Pie Baltijas jūras dzīvojošu tautu grupa. 26. Dārgakmens ar reljefētu attēlu. 28. Darbības sekas, rezultāts. 30. Telpas stūris. 31. Burtstabiņš. 33. Ietekmes pakāpe, nozīme. 35. Patiesi, dabiski. 36. Organismi, kas barojas ar vielām, ko uzņem no augsnēs, ūdens un gaisa. 37. Kāda priekšmeta, jēdziena, parādības tēlainis apzīmētājs. 38. Beigt, pārtraukt kādu darbību.

Stateniski. 1. Spēcīgs, stiprs.

2. Virieša vārds (nov.). 3. Smags āmurs. 5. Vieta, kur glabājas nauda. 6. Selekcija. 7. Spriest tiesu. 8. Paegli. 10. Škujkoku mežs. 12. Apģērbt kājas. 17. Eža starp diviem tūrumiem. 19. Uzminot (kam virsū) sabojāt. 22. Degošu gāzu plūsma. 23. Infekcijas slimība. 24. Lokveida līnijas, kas grafiski attēlo kāda procesa gaitu. 25. Piesliet, atslīst (kur iekšā). 26. Dubnas pieteka. 27. Apdzīvota vieta Ventspils novadā. 29. Skaitļos izteikts daudzums. 32. Bezsatūris dzejolis. 34. Stiepti saucieni, kļiedzieni.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 41) atrisinājums

Ļīmeniski. 4. Dinastija. 7. Tirza. 8. Valuā. 9. Valensija. 10. Karūsa. 11. Ala. 13. Askeri. 18. Muskete. 21. Bisava. 23. Rebeka. 24. Tors. 25. Nīst. 26. Grants. 28. Unsete. 29. Svainis. 34. Rucava. 35. GSM. 37. Balupe. 38. Espanjola. 39. Skaut. 40. Remte. 41. Eskadrons.

Stateniski. 1. Kameja. 2. Ētiska. 3. Pialas. 4. Davosa. 5. Avanss. 6. Rupors. 12. Leks. 14. Kuprava. 15. Strīkis. 16. Didro. 17. Sauna. 19. Ībiss. 20. Skots. 22. ATS. 23. RTU. 27. Tīks. 30. Lusaka. 31. Dviete. 32. Radars. 33. Spurts. 35. Gravas. 36. Majori.

Godam nostrādāts mūžs – ar skatu uz Latviju

Juri Reneslāci (1925.10.01. – 2012.24.07.) pieminot

Juris Reneslācis, visiem tuva un iecienīta Stokholmas latviešu sabiedrības priekšplāna personība, ir beidzis savu dzīves gājumu. Tajā varam saskatīt dažus nozīmīgus viņa dzīves un darba posmus.

Jau sākot ar 1946. gadu, kad Stokholmā pajumti radušie latvieši sāk veidot pirmās organizācijas un arī pulcēties sporta nodarbībām, vietējā trimdas presē parādās Juris Reneslāča vārds. Kad, tuvojoties pirmajam pēckara Eiropas basketbola meistaracikstēm Ženēvā, Šveicē, 1946. gada maijā Zviedrijas latvieši pārbauda iespējas piedalīties sacīkstēs, ja arī ne kā Latvijas valstsvienība, tad varbūt kā Latvijas YMCA (*Young Men's Christian Association*) (Jauno vīriešu kristīgā apvienība) vienībai, kas simboliski pārstāvētu Latviju - pirmo Eiropas meistaracikstē uzvarētāju. Toreizējais politiskais klimats neļāva, protams, arī neitrālajai Šveicei pieņemt lēmumu, kas netieši būtu vērsti pret PSRS.

Latviešu basketbola komandā, kas bija gatava doties uz Ženēvu, līdzās mūsu rūditajiem valstsvienības spēlētājiem Voldemāram Šmitam un Teodoram Grinbergam bija arī starp citiem Jānis Rītums, Ernests Klaišis, Voldemārs Kreicbergs un Juris Reneslācis. Izveidotā komanda turpināja treniņus un uzturēja it solidu basketbola spēles līmeni, un sākumā tai vispār trūka pretinieku. Basketbolam pievērsās arī arvien vairāk mūsu jauniešu, par lo lielā mērā var pateikties Jurim Reneslācim un viņa lieliskajām spējām iedvesmot jaunākos sportistus turpināt lepnās latviešu basketbola tradīcijas.

Bija neapšaubāmi šeit nonākušo latviešu un igauņu nopelns, ka arī zviedri, kam šis sports tolaik vēl bija pavisam nepazīstams, „atklāja” basketbolu un drīz sāka parādīties arī zviedru basketbola klubi. Pirmās serijs spēles Zviedrijā notika 1949. un 1950. gadā, un tās noorganizēja divi basketbola entuziasti – zviedrs Gustafs Rage (*Ragge*) un latvietis Juris Reneslācis. Zviedru basketbola serijs ilgus gadus ar teicamiem panākumiem spēlēja mūsu sporta klubs *Rīga*, kur Jurim pienācās kombinēta spēlētāja un trenera loma. 1958. gadā *SK Rīga* kļuva par Zviedrijas meistar basketbolā. Savukārt jau 1956. gadā mūsu sieviešu basketbola vienība *Daina* ar J. Reneslāci par treneri izcīnīja Zviedrijas meistartitulu. Juŗa spējas guva arī starptautisku novērtējumu, kad viņš 1955. gadā tika izraudzīts par FIBA starptautiskās katēgorijas tiesnesi. Zviedrijā viņš sasniedza visaugstāko līmeni, kad valsts basketbola savienība aicināja Juri Reneslāci kļūt par zviedru valstsvienības treneri. Šajā postenī viņš ar panākumiem nostrādāja no 1957. līdz 1963. gadam.

Kad rosiģi sāka darboties latviešu klubi arī Gēteborgā, Upsalā un citos latviešu centros, Juŗa Reneslāča iniciatīvā tika izveidota Zviedrijas Latviešu basketbola savienība, kas rīkoja klubu savstarpējās sacensības un rūpējās arī par latviešu sporta popularizēšanu zviedru vidē. Reneslācis bija enerģisks savienības valdes priekšsēdis no 1955. līdz 1961. gadam.

1959. gadā Juri Reneslāci apbalvoja ar Trimdas Lielo sporta nozīmi. Viņa nekad neatslābstošā

interese par visu sporta sfairā notiekošo atspoguļojās arī daudzos publicējumos latviešu presē. Atmiņā vienmēr paliks viņa spraigais un atjautīgais atferētāja tonis. Reneslācis saredzēja un atklāja daudz ko tādu, kas mums, „parastiem” sporta cienītājiem, varbūt palika nepamanīts.

Vairāk nekā tikai paliekamas atzinības vērts ir Juŗa Reneslāča vērtīgais ieguldījums ZLCP (Zviedrijas Latviešu centrālās padomes) darbā. Ilgus gadus viņš veica organizācijas ģenerālsēkretāra pienākumus, kad ZLCP rīkoja nozīmīgus nacionālpolitiskus pasākumus, no kuriem vispirms jāpiemin materiālu sakošana un pēc tam piedalīšanās Drošības un sadarbības konferences Helsinkos 1973. gadā. Liels darbs ieguldīts, arī gatavojoties nākamajām konferencēm Ženēvā, Beogradā un Madridē. Kā aktīvu un mērķtiecīgu latviešu interešu aizstāvi redzam Reneslāci ZLCP darbinieku priekšplānā, kad tiek veikti daudzi vērtīgi pasākumi, kur par piemēru minami Zviedrijas latviešu kartotēkas sastādīšana, iesniegums zviedru iestādēm pret latviešiem automatiski piedēvēto PSRS pavalstniecību, vairāku pret Padom-

ju Savienību vērstu demonstrāciju organizēšana un Eiropas kultūras darbinieku konferences. Ir lielā mērā viņa nopelns, ka 1994. gada jūnijā Zviedrijā, valdības ielūgti, ieradās grupa 1946. gadā Padomju Savienībai izdoto leģionāru, kuŗus audiencē pieņēma Zviedrijas karaļpāris un Zviedrijas ārlietu ministre pieņemšanas ceremoniāla ietvaros nāca ar oficiālu atvainošanu.

Juris Reneslācis neizcēlās ar skaļām runām, bet jo nozīmīgus bija viņa nereti klusībā veiktais darbs, nenogurtoši aizstāvēt Latvijas un latviešu vitālās intereses cauri visiem gaŗajiem apspiestības gadiem.

Kad 1985. gadā Kanadā iznāca grandiozais sējums, rakstu krājums „Rīgas pilsētas 1. ģimnazija”, tas bija vainagojums ilgu gadu pašreizējā darbam, ko savai iemīlotajai un dziļi respektētajai skolai bija veltījis Juris Reneslācis. Kad Andrejs Johansons, sākotnēji izraudzītais galvenais redaktors, pāragri šķīrās no šīs pasaules, Juris uzņēmās galveno atbildību par sāktā milzu projekta novešanu līdz spraustajam mērķim. Vajadzēja apzināt brīvajā pasaulē nonākušos kādreizējos ģimnazijas audzēkņus un skolotājus un mudināt viņus dalīties atmiņās par pašu pieredzi un reizē vispār par savu nacionālu lepnumu elpojošo skolu. Rezultāts – ap 600 lappuses aptverošā grāmata ir vienreizīgs, daudzpusīgs pienesums ne tikvien Rīgas 1. ģimnazijas, bet plašākā nozīmē arī pirmā Latvijas neatkarības posma kultūras vēsturē. Par to lai visu mūsu pateicība Jurim Reneslācim – „ugunsdvēselei”, bez kuŗa uzpurēšanās un lielā entuziasma šī vērtīgā, paliekamā dokumentācija nebūtu varējusi īstenoties.

G. Zvejnieks

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: Ls 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: Ls 35,-

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010

Tālrunis (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,

Tālrunis: +371 67326784.

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālrunis: 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.

Tālrunis 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar

2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem GBP 120. Samaksu ar čekku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adrese sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālrunis: +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanisv@yahoo.se, tālrunis: +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro; 6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālrunis: +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālrunis: +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čekku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privāto sludinājumu maksā £3 par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) £35. Zviedrijā – 500 kr. Komercīlie sludinājumi £6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrāfists

Mūžības ceļos aizgājusi
mūsu mīļā māte un vecmāmiņa

AIJA GULBĪTE

Dzimusi Rīgā 1922. gada 5. septembrī,
mirusi Upsalā 2012. gada 18. oktobrī

Viņu mīļā piemiņā paturēs
meitas **Maruta un Guntra, Uldis un Mats,**
mazzbērnī un mazzmazzbērnī

*Dzīvei austot citā malā,
Citā salā tagad tā,
Tumsai galā mirdzēs gaisma,
Tevi ietērs sidrabā.*

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā filistre

AIJA GULBĪTIS
dzim. EGLĪTIS

Dzimusi Rīgā 1922. gada 5. septembrī,
mirusi Upsalā 2012. gada 18. oktobrī

Sēro
Korporācija Selga

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos vākos.

Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsollīts klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālrunis: +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālrunis: +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

Valsts svētku sarīkojums Londonā sestdien, 17. novembrī, plkst. 18.30 (Westminster Cathedral Hall, Ambrosden Avenue, London SW1P 1QH). Svētbrīdis. Svētku runa: Eiropas latviešu apvienības priekšsēdis Aldis Austers. Koncerta daļā piedalās Londonas Latviešu koris un Trio NYX: Tatjana Ostrovska, vijole, Anete Toča, flauta, Ieva Sarja, klavieres. Sarīkojumu apmeklēt aicina: Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā, Latvijas Republikas vēstniecība Londonā un Daugavas Vanagu Fonda Londonas nodaļa.

DVF Londonas nodaļas vandažu kopa aicina uz Ziemsvētku tirdziņu sestdien, 1. decembrī, DVF namā, 72 Queensborough Terrace, London W2, no plkst. 11 līdz 16. Tirdziņu atklās Latvijas vēstniecības otrā sekretāre Ieva Jirgensone. Pārdošanā būs mantas plašā izvēlē, kafijas galds un loterija. Mājas saimniece gatavos pusdienās skābus kāpostus ar desiņām. Visi būs sirsnīgi gaidīti.

Lāčplēša dienas atcere notiks svētdien, 11. novembrī, plkst. 16 DVF kluba telpās Londonā, 72 Queensborough Ter., Bayswater. Atcerēsimies mūsu varoņus ar kantātes *Dievs, Tava zeme deg* izrādi. Ieskaņojumā piedalās Rīgas kamerkoris *Ave Sol*. Ieeja par labprātīgiem ziedojumiem, par labu nodaļas darbam. Apmeklēt aicina DVF Londonas nodaļas valde.

DIEVKALPOJUMI

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Lesterā, Igaunņu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, 3. novembrī, plkst. 14 dievkalpojums.

„**Mūsmājās**”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3FZ, sestdien, 17. novembrī, plkst. 15 Valsts svētku dievkalpojums un sarīkojums (apvienots ar Birminghamas kopu).

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Mansfildā, St. Peter's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, 3. novembrī, plkst. 11 dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, 4. novembrī, plkst.12 dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, 4. novembrī, plkst.15 dievkalpojums.

APVIENOTAJĀLONDONAS LATVIEŠU EV. LUT UN MIĒRA DRAUDZĒ:

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien 11. novembrī, plkst. 14 Lāčplēša dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdien, 25. novembrī, plkst. 14 Mūžības svētdienas dievkalpojums.

Londonā, Westminster cathedral Hall, Ambrosden Avenue, SW1P 1QH, sestdien, 17. novembrī, plkst. 18.30 svētbrīdis Valsts svētku sarīkojumā.

Rovfantā, Rovfantas muižā, RH10 4NG, svētdien, 18. novembrī, plkst. 11.30 Valsts svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Brukvudā, Brukvudas latviešu kapos, *Brookwood Cemetery*, Woking GU24 0BL, sestdien, 24. novembrī, plkst. 12 Mirušo piemiņas dienas svētbrīdis.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Halifaksā, Stoney Royd kapsētā, 8 Lord Str., HX1 5AE, svētdien, 11. novembrī, plkst. 13.30 piemiņas brīdis un vēlāk DVF namā Valsts svētku svinības ar svētbrīdi, aktu un kafijas galdu.

Donkasterā, DN2 2AD, The Ukrainian Social Club, 48 Beckett Rd., svētdien, 25. novembrī, plkst. 14 Valsts svētku svinības un dievkalpojums ar dievgaldu.

Līdsā, Sv. Lūkas baznīcā, 9 Alma Rd, LS6 2AH, svētdien, 18. novembrī, plkst. 14 dievkalpojums Valsts svētkos.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Mančesterā, Stretford, 9 Park Road, M32 8FE, Martin-Luther-Kirche, svētdien, 4. novembrī, plkst. 13.30 dievkalpojums, svinot Lāčplēša dienu un Valsts svētkus.

Voringtonā, WAI IXG, *Market Gate*, svētdien, 4. novembrī, plkst. 20, vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS - BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, 25. novembrī, plkst. 10.30 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA

Hamburgā sestdien, 17. novembrī, sākot no plkst. 18.30, **Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienas sarīkojums** Kulturschloss Wandsbek, Königsreihe 4, 22041 Hamburg (starp S-Bahn stacijām „Friedrichsberg” un „Wandsbeker Chaussee”). Ierašanās un šampanietis, svētku akts, svētku runa – Zane Bulle un Fritjofs Tandler, koncerts – koris Balticoro, dirigents Gints Rācenis, pēc tam bufete. Ēdieni un dzērieni par samaksu, dejojama pie latviskas mūzikas un kopā pabūšana. Vairāk informācijas - tālr. 040-50790842 vai lettland@t-online.de. Sarīkojumu organizē Latviešu biedrība Hamburgā, piedaloties Latviešu kopībai Vācijā.

Valsts svētki Latviešu centrā Minsterē svētdien, 18. novembrī, plkst. 14.

* **Svētku runa:** Krišjānis Kariņš, Eiropas Parlamenta deputāts. Krišjānis Kariņš ir dzimis ASV, kur arī ieguvis augstāko izglītību. Bijis 8. Saeimas deputāts un LR ekonomikas ministrs.

* **Koncertā – IGO**

Pazīstamais latviešu dziedātājs Igo Fomins (IGO), bijušais grupu „Livi”, „Remix” un „Liepājas brāļi” dalībnieks. Galvenās lomās rokoperā „Lāčplēsis” un operā „Parīzes Dievmātes katedrālē”.

* **Pēc koncerta:** atspirdzinājumi un uzskodas

* **Minsteres latviešu deju kopa MiLaDeKo**

Ieejas maksa: 12 EUR, ģime-nēm – ne vairāk kā 24 EUR

Lai rīkotājiem atvieglotu darbu,

lūdzam iepriekš pieteikties pa tālruni vai e-pastu: Nils Ebdens, info@lk-v.de, tālr. 06403 940933 vai LCM.

Sarīkojuma vieta: Latviešu centrs Minsterē, Salzmanstr. 152, 48159 Münster, tālr. 0251 217017, info@lcm.lv

DIEVKALPOJUMI

Ludvigshafenā, Sv. Ludviķa baznīcā, St. Ludwig, Bismarck-un Wredestrasse krustojumā, svētdien, 11. novembrī, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpos draudzes mācītājs archibīskaps Elmārs Ernsts Rozītis un mācītājs Tālis Rēdmanis no Berlīnes. Sprediķos māc. Rēdmanis. Pēc dievkalpojuma azaidis groziņu veidā draudzes telpās.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, 25. novembrī plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Eslingenā, Dienvīdu baznīcā, Suedkirche, Spitalsteige 3, svētdien, 28. oktobrī, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās.

ZVIEDRIJA

18. novembra svētku svinības Stokholmā

Plkst. 14 dievkalpojums *Adolf Fredriks* baznīcā, Holländargatan 16, prāveste Ieva Graufelde, pie ērģelēm *Göran Grahn*. Dievkalpojumu kuplinās Stokholmas latviešu skolas audzēkņi. Visi laipni lūgti!

Plkst. 16 pulcēšanās Latvijas Republikas vēstniecībā Odengatan 5: Latvijas vēstnieces Zviedrijā **Maijas Manikas** uzruna. Latvijas Valsts prezidenta **Andra Bērziņa** sveiciens tautiešiem ārzemēs (video ieraksts). Paziņojums par 2012. gada PBLA balvu un PBLA Kultūras fonda 2012. g. apbalvojumu piešķiršanu. Uzstāsies deju ansamblis “Stokholmas Danču Klubs” dzīvās mūzikas pavadijumā.

Plkst. 17 Saviesīgā daļa ar līdzpaņemtiem ēdienu groziņiem. Vēstniecība piedalās ar atspirdzinājumiem. *Visi laipni lūgti!*

Plkst. 20 Vakara nobeigums. **Tautiešiem ievēribai!** Iepriekšējā pieteikšanās *Vēstniecības pasākumā* obligāta – ierobežots vietu skaits! Lūdzu pieteikties, vēlākais, līdz 14. novembrim pa e-pastu 18.nov.sarikojums@gmail.com

Gēteborgas Latviešu Pensionāru biedrības tikšanās **24. novembrī un 15. decembrī** plkst. 13.00 (Ziemsvētku sarīkojums ar pantiņiem un mantiņām) “Folkpartiet” telpās! NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas “Vāstra Nordstan”), Gēteborgā. Jauni biedri laipni gaidīti. Valde. H. Vasks

DIEVKALPOJUMI

Hāgas baznīcā, Gēteborgā, Latvijas Republikas proklamēšanas 94. gadskārtas atceres dievkalpojums svētdien, 18. novembrī, plkst. 14. Mācītājs Dr. Imants Alksnis. Dievkalpojumu kuplinās divi latvieši no

SPORTS SPORTS

Triju Zvaigžņu ordenis un balvas olimpiešiem

Laikrakstā *Latvijas Vēstnesis* publicēta informācija, ka par sasniegumiem 2012. gada Londonas Olimpiskajās spēlēs Triju Zvaigžņu ordeni saņems bronzas medaļas ieguvēji plūdmales volejbolā **Mārtiņš Pļaviņš** un **Jānis Šmēdiņš**, kā arī tāllēcēja **Ineta Radēviča**. Pļaviņam, Šmēdiņam un Radēvičai piešķirta ordeņa IV šķira. Triju Zvaigžņu ordeņa V šķira piešķirta volejbolistu trenerim **Aigaram Birzulim**.

Pļaviņš/Šmēdiņš Londonas Olimpiādā izcīnīja bronzas godalgu, kas olimpiskajās spēlēs bija Latvijas delegācijas otrais labākais rezultāts. Savukārt Radēviča tāllēkšanas sacensībās ierindojās ceturtajā vietā, par vienu centimetru atpaliekot no trešās vietas.

Ministru kabinets lēma par naudas balvu piešķiršanu sportistiem, kas guvuši izcilus sasniegumus 2012. gadā Londonas Olimpiskajās spēlēs un Paroolimpiskajās spēlēs. Par izcīnīto zelta medaļu BMX riteņbraucējs

Māris Štrombergs saņems 100 000 latu naudas balvu, plūdmales volejbolisti **Mārtiņš Pļaviņš** un **Jānis Šmēdiņš** par 3. vietu – katrs saņems 27 000 latu naudas balvu, **Ineta Radēviča** par 4. vietu tāllēkšanā piešķirs 21 600 latu.

Septembrī valdība nolēma, ka sportistiem ar invaliditāti par sasniegumiem sacensībās būs tādas pašas naudas balvas kā pārējiem sportistiem. Londonas paraolimpiskajās spēlēs par zelta medaļu lodes grūšanā un sudraba medaļu diska mešanā **Aigars Apinis** saņems 100 000 latu. Viņam pienāksies viena naudas balva par augstāko sasniegumu – zelta medaļu lodes grūšanā. **Richards Snikis** par jāšanas sporta iedašes sacensībās 1A medicīnas grupā izcīnīto ceturto vietu saņems 21 600 latu. Naudas balvas par izcilu sasniegumiem sportā saņems arī šo sportistu treneri, sportistus apkalpojošie sporta darbinieki un sporta federācijas.

P. Karlsons

Latvijas/Londonas ar kokles skaņām. Pēc dievkalpojuma draudzes kafija ar uzkodām Hāgas draudzes telpās. Latvieši un viņu draugi, radi laipni lūgti. Bērni miļi gaidīti. Brīva ieeja! Uzstāsies arī koklētāji, un būs iespējas pavigrināt savas balsis latviešu mēlē, kokļu pavadijumā. Ielūdz Gēteborgas latviešu draudzes valde.

BRISELE

Monsinjora Pētera Dupata 90 gadu jubilejas Svētā mise notiks sestdien, 10. novembrī, plkst. 11 Petites Soeurs des Pauvres kapellā, Rue Haute 266. “Tas Kungs ir mans stiprums un mana slavas dziesma!” Pēc dievkalpojuma jubilāra godināšana. Esiet aicināti un gaidīti!

Valsts svētku sarīkojums “Straumēnos” Svētdien, 18. novembrī, plkst. 15.00

- Svētbrīdis
- Svētku runa: **Aldis Austers, Eiropas latviešu apvienības priekšsēdis**
- **Koncerts – “Straumēnu” jauktais koris**
- **Kafijas galds**

Sarīkojumu apmeklēt aicina: DVF “Straumēnu” nodaļa DVF valde

Nīderlandes-Latvijas biedrība „Latvija” sadarbībā ar Latvijas Republikas vēstniecību Nīderlandē ielūdz visus Nīderlandē dzīvojošos, studējošos, strādājošos, ceļojošos tautiešus, radus, draugus un paziņas kopīgi svinēt Latvijas Republikas 94. gada dienu 18. novembrī no plkst. 14.30 līdz 18.00.

Adrese: Dominion Centre Ellermanstraat 30 1099 BZ Amsterdam

Sarīkojuma laikā mūs ar koncertu priecēs Nīderlandes latviešu koris „Ziemeļjūra” un koris „Skaņupe” no Latvijas, kuŗš tajā laikā sniegs koncertus Nīderlandē. Kā katru gadu, arī šogad jūs varēsiet baudīt gardumus no Latvijas. Šogad mūsu sarīkojumu, papildus ar sortimentā esošiem labumiem atbalstīs arī Latviešu veikals Nīderlandē.

Dalības maksa: 10.00 eiro, bērniem bez maksas.

Lai mēs apmēram zinātu dalībnieku skaitu, laipni lūdzam jūs **ieteikties līdz 15. novembrim** ar e-pastu: melita.hartgers@upc-mail.nl